

SŽ čj. 92039/2024-SŽ-GŘ-PVO

Kodex compliance programu státní organizace Správa železnic

účinnost zveřejněním v eDAP

Schváleno pod čj. 92039/2024-SŽ-GŘ-PVO
dne

Bc. Jiří Svoboda, MBA
generální ředitel

ANOTACE

Kodex Compliance programu Správy železnic se kromě korupčních trestných činů a protikorupčních opatření týká všech jednání a trestných činů, za jejichž spáchání může být Správa železnic trestně odpovědná, korupci nevyjímaje, nebo které se mohou negativně projevit v rámci firemní kultury Správy železnic, tedy také neetická a nemorální chování.

KLÍČOVÁ SLOVA

kodex; compliance; jednání; nežádoucí; nemorální, trestný; čin

SŽ čj. 92039/2024-SŽ-GŘ-PVO

Kodex compliance programu státní organizace Správa železnic

gestorský útvar: Správa železnic, státní organizace
generální ředitelství
oddělení podpory vedení organizace
Praha
spravazeleznic.cz

rok vydání: 2024

náklad: vydáno pouze v elektronické podobě

© Správa železnic, státní organizace, 2024

Tento dokument je duševním vlastnictvím státní organizace Správa železnic, na které se vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Státní organizace Správa železnic je v uvedené souvislosti rovněž vykonavatelem majetkových práv. Tento dokument smí fyzická osoba použít pouze pro svou osobní potřebu, právnická osoba pro svou vlastní vnitřní potřebu. Poskytování tohoto dokumentu nebo jeho části v jakékoli formě nebo jakýmkoli způsobem třetí osobě je bez svolení státní organizace Správa železnic zakázáno.

ZÁZNAMY O OPRAVÁCH A ZMĚNÁCH

Držitel listinné podoby tohoto dokumentu je odpovědný za včasné a správné zapracování účinných oprav a změn a za provedení příslušného záznamu.

oprava/změna a její pořadové číslo	číslo jednací	účinnost od	opravu/změnu zapracoval

OBSAH

	strana
ANOTACE	2
KLÍČOVÁ SLOVA	2
ZÁZNAMY O OPRAVÁCH A ZMĚNÁCH.....	3
OBSAH	4
článek 1 Úvodní ustanovení	5
článek 2 Účel a smysl Kodexu	5
článek 3 Postavení Kodexu	6
ČÁST PRVNÍ POSTUPY V BOJI PROTI NEŽÁDOUCÍMU JEDNÁNÍ	6
článek 4 Úvod	6
kapitola I Vytváření a posilování firemní kultury	7
článek 5 Propagace žádoucího jednání včetně protikorupčního postoje vedoucími zaměstnanci	7
článek 6 Etický kodex.....	8
článek 7 Vzdělávání zaměstnanců	8
článek 8 Systém pro oznamování nežádoucího jednání včetně korupce.....	9
článek 9 Ochrana oznamovatelů	11
článek 10 Komunikace a informování	12
článek 11 Prověřování obchodních partnerů	12
článek 12 Vnitřní systém uchování informací.....	13
kapitola II Transparentnost.....	13
článek 13 Zveřejňování informací o veřejných prostředcích	13
článek 14 Zveřejňování informací o systému rozhodování	14
článek 15 Sjedení umístění informací v boji proti nežádoucímu jednání na internetových stránkách Správy železnic	15
kapitola III Řízení rizik v oblasti compliance a korupce a monitoring kontrol.....	16
článek 16 Řízení rizik	16
článek 17 Hodnocení compliance / korupčních rizik	16
článek 18 Monitoring kontrolních mechanismů odhalujících nežádoucí jednání	19
článek 19 Prošetřování rizikových oblastí compliance / korupčních rizik	19
kapitola IV Postupy při podezření na nežádoucí jednání	20
článek 20 Postupy při prošetřování nežádoucího jednání.....	20
článek 21 Postup u osob se specifickým postavením	23
článek 22 Následná opatření	23
článek 23 Předžalobní výzva nebo žaloba, které předcházelo oznámení dle tohoto Kodexu.....	24
ČÁST DRUHÁ VYHODNOCOVÁNÍ, MONITORING A AKTUALIZACE COMPLIANCE PROGRAMU.....	25
kapitola I Vyhodnocování compliance programu	25
článek 24 Vyhodnocení compliance programu	25
článek 25 Zpráva o plnění compliance programu	25
článek 26 Monitoring a aktualizace compliance programu	26
ČÁST TŘETÍ ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	27
článek 27 Závěrečná ustanovení.....	27
SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTY.....	29
Předpoklady vzniku trestní odpovědnosti Správy železnic.....	30
Základní skutkové podstaty vybraných trestných činů	35

Generální ředitel schválil podle čl. 14 odst. (1) a čl. 15 Statutu státní organizace Správa železnic (dále jednotlivě jen „Statut“ a „SŽ“) tento předpis Kodex compliance programu státní organizace Správa železnic.

Článek 1 Úvodní ustanovení

- (1) Správa železnic, státní organizace (dále jen „Správa železnic“), přijímá tento Kodex Compliance programu Správy železnic (dále jen „Kodex“), který reflektuje doporučení uvedená v Resortním interním protikorupčním programu Ministerstva dopravy ze dne 12. července 2018 a Rámcovém resortním interním protikorupčním programu Úřadu vlády České republiky z října 2018. Tento Kodex se však netýká jen korupčních trestných činů a protikorupčních opatření, nýbrž všech jednání a trestných činů, za jejichž spáchání může být Správa železnic trestně odpovědná, korupci nevyjímaje, nebo které se mohou negativně projevit v rámci firemní kultury Správy železnic (tj. také neetická a nemorální chování).
- (2) Firemní kulturu Správy železnic tvoří základní hodnoty, k jejichž dodržování se Správa železnic hlásí ve svém Etickém kodexu¹. Pokud se základní hodnoty nestanou prioritou a nedílnou součástí pracovních životů všech zaměstnanců Správy železnic, nebude možné vybudovat její kvalitní a stabilní firemní kulturu.
- (3) **Správa železnic proto vyjadřuje svůj závazek netolerovat žádné formy nežádoucího jednání, jako je neetické chování a protiprávní jednání včetně trestné činnosti**, a to bez ohledu na to, zda za nežádoucí jednání může být odpovědná též Správa železnic či nikoliv. Za tímto účelem je Správa železnic připravena vyvinout maximální úsilí k tomu, aby všemi zákonnými prostředky nežádoucímu jednání předcházela, toto vyhledávala a postihovala jej.
- (4) Správa železnic tak tímto Kodexem zavádí komplexní a vzájemně propojený systém interních opatření a postupů za účelem prevence, detekce a reakce na nežádoucí jednání svých zaměstnanců. Tento Kodex proto spolu s Etickým kodexem tvoří nenahraditelnou a strategickou součást firemní kultury Správy železnic a slouží k jejímu upevnění.

Článek 2 Účel a smysl Kodexu

- (1) Primárním zaměřením Kodexu je předcházet trestné činnosti zaměstnanců Správy železnic, tuto trestnou činnost odhalovat, a přijímat odpovídající opatření k nápravě. Vzhledem k tomu, že trestná činnost zaměstnanců Správy železnic může vést též k trestnímu stíhání Správy železnic, dává tímto Správa železnic všem zaměstnancům Správy železnic na vědomí, že jakoukoliv jejich **trestnou činnost důrazně odmítá a její páčání považuje za závažné porušení firemní kultury a loajality**.
- (2) **Správa železnic proto vyzývá všechny své zaměstnance, aby se vyvarovali páčání jakékoliv trestné činnosti, a pokud se o takové činnosti dozví, neprodleně ji ohlásili.**
- (3) Nadto je obecným cílem tohoto Kodexu předcházet, odhalovat a postihovat každé nežádoucí jednání jako takové, tedy i to jednání, které podle trestněprávních předpisů nemusí naplňovat znaky trestného činu, neboť i takové jednání se může negativně projevit v rámci firemní kultury Správy železnic. Smyslem Kodexu je tedy zajistit, aby jednání všech zaměstnanců Správy železnic bylo v souladu s právními předpisy České republiky, mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, právem Evropské unie

¹ Etický kodex je dostupný na webových stránkách Správy železnic (www.spravazeleznic.cz) a také v jejím intranetu.

a závaznými rozhodnutími příslušných orgánů, jakož i interními předpisy Správy železnic včetně základních hodnot vymezených Správou železnic v Etickém kodexu (dále jen „právní předpisy“ a „žádoucí jednání“).

- (4) Interní předpis SŽ R1/1 – Organizační řád Generálního ředitelství, čj. 21633/2020-SŽDC-GR-O10, účinný od 1. dubna 2020, zavedl do přímé řídicí působnosti generálního ředitele tzv. pověřence pro compliance, formálně podřízeného vedoucímu samostatného oddělení podpory vedení organizace. Tímto pověřencem se pro oblast compliance rozumí osoba, která bude napříč naší organizací označovaná jako Compliance officer.
- (5) Za implementaci a realizaci Kodexu odpovídají v rámci Správy železnic Compliance officer a příslušní vedoucí zaměstnanci v rámci jim svěřených úseků. Za včasné, nezávislé a nestranné prošetření každého oznámení protiprávního jednání, které může mít povahu trestného činu nebo přestupku podle příslušných právních předpisů, odpovídá Compliance officer. Za včasné, nezávislé a nestranné prošetření každého oznámení neetického či nemorálního chování odpovídají přímo nadřízení daných zaměstnanců, v opakovaných případech pak také Compliance Officer.

článek 3 Postavení Kodexu

- (1) Kodex je interním předpisem Správy železnic, který je na základě Pracovního řádu Správy železnic závazný v celém rozsahu pro všechny zaměstnance Správy železnic, kteří mají uzavřenou pracovní smlouvu nebo dohodu o pracích konaných mimo pracovní poměr, pokud byli s tímto Kodexem řádně seznámeni. Za účelem skutečné implementace a realizace compliance programu je záměrem Správy železnic, aby tento Kodex byl v maximálním možném rozsahu dodržován nejen jejími zaměstnanci, ale rovněž ostatními osobami, za jejichž trestnou činnost může být Správa železnic odpovědná.
- (2) Podstatu boje proti nežádoucímu jednání podle tohoto Kodexu zpracovávají jednoduchou formou Zásady boje proti nežádoucímu jednání (dále jen „Zásady“), které musí mít každý zaměstnanec Správy železnic k dispozici prostřednictvím intranetu naší organizace nebo v listinné podobě alespoň u svého nadřízeného, nemá-li k intranetu přístup. Zásady jsou vydávány společně s tímto Kodexem.
- (3) Tento Kodex, včetně Zásad, je dostupný na intranetu naší organizace. Dále pak za účelem zajištění maximální transparentnosti a prezentování firemní kultury je též dostupný všem obchodním partnerům Správy železnic a veřejnosti prostřednictvím webových stránek².

ČÁST PRVNÍ POSTUPY V BOJI PROTI NEŽÁDOUCÍMU JEDNÁNÍ

článek 4 Úvod

- (1) Tato část Kodexu podrobněji vymezuje tři základní pilíře compliance programu Správy železnic (**prevence, detekce a reakce**), které se s ohledem na komplexní povahu Kodexu mohou logicky v konkrétních situacích prolínat. Jejich součástí jsou opatření a postupy zaměstnanců Správy železnic směřující ke kontrole a vynucování plnění tohoto Kodexu a jeho průběžnému monitoringu, vyhodnocování a aktualizaci.
- (2) Smyslem a účelem **prevence** je předcházet veškerému nežádoucímu jednání ze strany zaměstnanců naší organizace. Za tímto účelem zavádí Správa železnic systém preventivních opatření a vzájemně propojených a efektivních procesů směřujících k vyloučení příležitostí a motivů k páčání nežádoucího jednání.
- (3) **Detekční opatření** představují systém přiměřených a dostatečných postupů, jejichž účelem je včasné zjištění spáchaného nežádoucího jednání. Je tak zcela zásadní nastavit efektivní systém oznamování nežádoucího jednání (tzv. whistleblowing), zajistit ochranu

² <https://www.spravazeleznic.cz/o-nas/nezadouci-jednani-a-boj-s-korupci>

oznamovatelů nežádoucího jednání a určit konkrétní osoby v rámci Správy železnic, které jsou odpovědné za přijímání oznámení a za jejich prošetřování.

- (4) Cílem **reakčních opatření** je účinně řešit nežádoucí jednání spočívající v zajištění nápravy a uložení postihu osobě jednající nežádoucím způsobem (dále jen „jednající osoba“). Reakční opatření musí směřovat především k odvrácení hrozícího nežádoucího jednání, zamezení jeho budoucímu opakování a nápravě jeho škodlivého následku.
- (5) Nedílnou součástí compliance programu Správy železnic je systematické a pravidelné vyhodnocování účinnosti opatření proti nežádoucímu jednání včetně funkčnosti compliance programu jako celku a navrhování změn směrem k vyloučení či minimalizaci páčání nežádoucího jednání v budoucnu.

kapitola I **Vytváření a posilování firemní kultury**

Firemní kultura naší organizace odmítá každé nežádoucí jednání, zdůrazňuje podstatu základních etických hodnot Správy železnic včetně kontroly jejich dodržování, podporuje morální integritu zaměstnanců a zajišťuje bezpečnost a důvěryhodnost směrem k oznamovatelům nežádoucích jednání.

článek 5 **Propagace žádoucího jednání** **včetně protikorupčního postoje vedoucími zaměstnanci**

- (1) **Správa železnic tímto vybízí všechny své zaměstnance k žádoucímu jednání, které bude v souladu s právními předpisy.** Je proto zásadní, aby si všichni zaměstnanci uvědomovali především význam činnosti a majetku Správy železnic, charakter jejího postavení na tuzemském a mezinárodním trhu, existenci etických hodnot a důležitost jejich dodržování a nutnost šíření žádoucího jednání, které bezvýhradně odmítá trestnou činnost, porušování právních předpisů a neetické chování.
- (2) Veškerá činnost vykonávaná zaměstnanci naší organizace proto musí odpovídat žádoucímu jednání, které jsou všichni vedoucí zaměstnanci povinni aktivně propagovat u svých podřízených. Za nežádoucí jednání hrozí sankce a postihy vyplývající z právních předpisů. V konkrétním případě tak za nežádoucí jednání může jednající osobě vzniknout povinnost k náhradě, může dojít k ukončení pracovněprávního či jiného vztahu k naší organizaci či dokonce může být nežádoucí jednání vyhodnoceno Compliance Officerem jako trestná činnost a následně předáno orgánům činným v trestním řízení k prošetření.
- (3) Správa železnic apeluje na každého, kdo pojme podezření na možnost spáchání nežádoucího jednání nebo kdo spáchání takového jednání zjistí, aby tuto skutečnost neprodleně oznámil níže uvedeným postupem dle tohoto Kodexu. Správa železnic podporuje všechny zaměstnance naší organizace k oznamování nežádoucího jednání, a proto tak lze učinit i anonymně. Neanonymní oznámení učiněné v dobré víře nebude mít na oznamovatele žádný negativní dopad spočívající např. v nepříznivém zacházení na pracovišti, ukončení pracovního poměru nebo obchodní spolupráce či jiných odvetných opatřeních.
- (4) Úkoly
 1. Být ostatním zaměstnancům příkladem a v rámci svých řídicích a kontrolních pravomocí u svých podřízených aktivně propagovat a podporovat žádoucí jednání, zdůrazňovat důležitost základních etických hodnot Správy železnic, důsledně odmítat jakékoli nežádoucí jednání a aktivně prosazovat a kontrolovat dodržování právních předpisů a opatření proti nežádoucímu jednání.

odpovídá: všichni vedoucí zaměstnanci

termín: průběžně

2. Vytvářet takové pracovní prostředí, které vylučuje nebo alespoň minimalizuje možnost vzniku nežádoucího jednání, a které podřizuje zaměstnance k takovému jednání ani nemotivuje.

odpovídá: všichni vedoucí zaměstnanci

termín: průběžně

3. Důsledně využívat systémů benefitů, odměn a dalších ohodnocení podřizovaných zaměstnanců za jimi plněné pracovní úkoly, a to vždy za rovných a nediskriminačních podmínek.

odpovídá: všichni vedoucí zaměstnanci

termín: průběžně

4. Monitorovat stav na pracovišti včetně dodržování interních a právních předpisů a seznamovat podřizované zaměstnance s nežádoucím jednáním, ke kterému na pracovišti došlo, vysvětlovat jim způsob jeho řešení včetně důsledků vyplývajících z jeho spáchání, a informovat o stavu dodržování právních předpisů na pracovišti Compliance officera.

odpovídá: všichni vedoucí zaměstnanci

termín: průběžně

článek 6 Etický kodex

- (1) Správa železnic přijala **Etický kodex**, ve kterém vymezila těchto deset základních hodnot a principů firemní kultury Správy železnic: Postupujte zákonným způsobem, Netolerujte korupci a úplatkářství, Vyvarujte se střetu zájmů, Bojujte proti praní špinavých peněz, Chraňte soukromí a důvěrnost, Ochraňujte majetek Správy železnic, Předcházejte škodám a chraňte životní prostředí, Spolupracujte, Chovejte se správně a Prosazujte Etický kodex. Etický kodex je nedílnou součástí interních předpisů Správy železnic.
- (2) Součástí pracovních povinností **všech vedoucích zaměstnanců** je propagovat Etický kodex Správy železnic u svých podřizovaných. Součástí této činnosti je průběžné poskytování podpory a podávání vysvětlení zaměstnancům Správy železnic při jejich každodenních pracovních činnostech tak, aby tyto činnosti byly v souladu se základními hodnotami a principy firemní kultury Správy železnic, jakož i provádění aktivního monitoringu, kontroly a prosazování dodržování pravidel uvedených v Etickém kodexu všemi podřizovanými zaměstnanci.
- (3) Pro ověřování praktické aplikace Etického kodexu ve Správě železnic probíhá průběžné ověřování znalostí jak u vedoucích zaměstnanců, tak u všech ostatních zaměstnanců prostřednictvím e-learningové aplikace nebo při osobně uskutečňovaných školeních.

- (4) Úkoly:

1. Propagovat Etický kodex Správy železnic u svých podřizovaných.

odpovídá: všichni vedoucí zaměstnanci

termín: průběžně

článek 7 Vzdělávání zaměstnanců

- (1) Vzdelávání zaměstnanců naší organizace v oblasti compliance programu Správy železnic je založeno na vstupních a průběžných školeních a na samostatném studiu relevantních právních předpisů a interních předpisů Správy železnic zaměstnanci. Vzdelávání zaměstnanců je upraveno samostatným interním předpisem SŽDC PO-32/2019-GŘ.

- (2) Správa železnic prostřednictvím interních systémů školení podporuje všechny své zaměstnance, aby se seznamovali s tímto Kodexem a vzdělávali se v oblasti compliance programu naší organizace. Právě interní školení zaměstnanců zejména v oblastech trestní odpovědnosti právnických osob, skutkových podstat vybraných trestných činů, základních etických hodnot, rozpoznávání nežádoucího jednání, ochrany zaměstnanců a postupů k předcházení nežádoucího jednání je jedním z nejvýznamnějších preventivních opatření compliance programu.
- (3) Školení prováděná v oblasti compliance programu mají za cíl zajistit vyšší schopnost rozpoznat nežádoucí jednání a nedostatečnost opatření k jejich předcházení, jakož i učinit nezbytná opatření ke snížení dopadu nežádoucího jednání na zdraví, život či majetek osob. Všichni zaměstnanci jsou povinni se účastnit školení pořádaných Správou železnic, která jim byla určena v oblasti compliance programu jako povinná.
- (4) Úkoly:
 1. Organizace školení v oblasti compliance programu.
odpovídá: Ředitel Odboru personálního, Compliance officer
termín: průběžně
 2. Zajistit účast podřízených zaměstnanců na interních školeních pořádaných Správou železnic v oblasti compliance programu.
odpovídá: Všichni vedoucí zaměstnanci
termín: průběžně
 3. Prokazatelně seznámit nové zaměstnance při jejich nástupu s tímto Kodexem, Zásadami a Etickým kodexem.
odpovídá: Ředitel Odboru personálního
termín: průběžně

článek 8

System pro oznamování nežádoucího jednání včetně korupce

- (1) Oznamovatel nežádoucího jednání podaným oznámením upozorňuje na podezření ze spáchání nežádoucího jednání, anebo na již spáchané nežádoucí jednání ze strany jednající osoby. Podání oznámení není nijak zpoplatněno. Oznamovatel si k podání oznámení může zvolit některou z těchto možností:
 - a) osobně u Compliance officera (jako příslušné osoby určené podle zákona) nebo u svého nadřízeného,
 - b) telefonicky na telefonní číslo Compliance officera: +420 972 235 591 nebo u svého nadřízeného,
 - c) elektronicky prostřednictvím e-mailové adresy: compliance@spravazeleznic.cz, nebo použitím aplikace QHLAS, jejíž odkaz lze nalézt na webových stránkách Správy železnic,
 - d) písemně na poštovní adresu Dlážďená 1003/7, 110 00 Praha, k rukám Compliance officera nebo svého nadřízeného.
- (2) Pokud bude mít jakýkoliv zaměstnanec zákonnou povinnost přezkazit nebo oznámit spáchání trestného činu, oznámí takovou skutečnost včas Compliance officerovi, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu.

- (3) Z podaného oznámení musí být vždy zřejmé alespoň následující informace:
- identifikace jednatelky osoby, je-li známá,
 - popis oznamovaného nežádoucího jednání,
 - označení listinných či věcných důkazů, svědků a jiných poznatků podporujících obsah oznámení, je-li to možné, a
 - kontakt na oznamovatele, nejde-li o anonymní oznámení.
- (4) **Compliance officer a nadřízený zaměstnanec oznamovatele jsou povinni přijímat oznámení nežádoucího jednání.** Každý zaměstnanec je povinen bezodkladně postoupit přijaté oznámení včetně veškerých obdržených informací a dokumentů Compliance officerovi, není-li sám odpovědný za prošetření přijatého oznámení (nejde-li zároveň o nadřízeného jednatelky osoby). **Přijaté oznámení prošetřuje nadřízený zaměstnanec oznamovatele, nejde-li o oznámení v působnosti Compliance officera. Každý zaměstnanec je povinen bezodkladně postoupit přijaté oznámení včetně veškerých obdržených informací a dokumentů osobě příslušné k prošetření oznámení (nadřízený oznamovatele, Compliance officer).**
- (5) Nežádoucího jednání, které může mít charakter trestného činu nebo přestupku podle příslušných právních předpisů, prošetřuje Compliance officer (tzv. působnost Compliance officera). Oznámení nežádoucího jednání, které nemůže mít charakter trestného činu nebo přestupku podle příslušných právních předpisů (jedná se např. o nemorální nebo neetické chování), prošetřuje nadřízený jednatelky osoby (tzv. působnost nadřízeného zaměstnance jednatelky osoby). Pokud Compliance officer obdrží oznámení, které nepatří do jeho působnosti, je povinen jej bezodkladně postoupit nadřízenému jednatelky osoby.
- (6) V naléhavých případech, zejména je-li to nezbytné pro okamžité zabránění hrozícímu nežádoucímu jednání nebo pro odvrácení následku takového jednání, je oznamovatel povinen učinit oznámení takovým prostředkem, který umožňuje okamžitou reakci.
- (7) O došlých oznámeních nežádoucího jednání vede osoba, do jejíž působnosti prošetření takového oznámení spadá, evidenci obsahující alespoň datum učiněného oznámení, osobu oznamovatele, je-li známá, a stručný obsah oznámení. Nadřízený zaměstnanec jednatelky osoby uvádí v evidenci došlých oznámení nežádoucího jednání navíc způsob jeho vyřízení.
- (8) O jednotlivých oznámeních nežádoucího jednání, jejichž prošetření spadá do působnosti Compliance officera, je veden samostatný spis. Spis musí obsahovat dokumenty a informace, které Compliance officer získal při prověřování oznámení nežádoucího jednání. Pokud je to v konkrétní situaci účelné, lze pro související oznámení vést společný spis nebo společný spis kdykoliv rozdělit; tento postup nesmí být nikdy na újmu anonymitě oznamovatelů či zájmům Správy železnic.
- (9) Osoba odpovědná za prošetření oznámení je povinna zajistit, že k evidenci oznámení ani ke spisu nebudou mít přístup neoprávněné osoby. Vyjma generálního ředitele Správy železnic není žádná osoba oprávněna nahlížet do evidence oznámení a spisu vedeného odpovědnou osobou. Udělení takového oprávnění jiným osobám konzultuje Compliance officer s generálním ředitelem Správy železnic a nadřízený jednatelky osoby s Compliance officerem. Osoby, které mají přístup k evidenci oznámení a ke spisu jsou povinny o jejich obsahu zachovávat mlčenlivost.
- (10) Správa železnic vyzývá jakékoliv třetí osoby, které hodlají podat oznámení, aby postupovaly výše uvedeným způsobem.
- (11) Úkoly:
- Příjem oznámení nežádoucího jednání.
odpovídá: Compliance officer, nadřízený zaměstnanec oznamovatele
termín: průběžně

2. Vedení evidence o došlých oznámeních nežádoucího jednání.
odpovídá: Compliance officer, nadřízený zaměstnanec jednající osoby
termín: průběžně
3. Postoupení oznámení nežádoucího jednání nadřízenému zaměstnanci jednající osoby, patří-li do její působnosti.
Založení a vedení spisu o oznámeném nežádoucím jednání, které spadá do působnosti Compliance officera.
Zajištění kontroly obsahu prostředků, prostřednictvím kterých lze učinit oznámení nežádoucího jednání.
odpovídá: Compliance officer
termín: průběžně

článek 9

Ochrana oznamovatelů

- (1) Systém podávání oznámení nežádoucího jednání garantuje oznamovatelům ochranu, bezpečnost a důvěrnost. Všechny prostředky, kterými lze učinit oznámení, umožňují anonymní podání oznámení, přičemž nikdo nepodnikne žádné kroky ke zjištění totožnosti anonymního oznamovatele. Osoby odpovědné za prošetření oznámení nežádoucího jednání řádně prověří a prošetří všechna oznámení, a to bez ohledu na jejich anonymní charakter.
- (2) Oznamovatel, který učinil oznámení v dobré víře, požívá ochrany proti jakémukoliv negativnímu dopadu v důsledku jeho podání, jako je např. nepříznivé zacházení na pracovišti, zastrašování, diskriminace, odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance, ukončení pracovního poměru či obchodní spolupráce, podala-li oznámení třetí osoba. Oznámení se bude považovat za podané v dobré víře, pokud se neprokáže opak.
- (3) Vědomě nepravdivá či zavádějící oznámení, jejichž účelem je poškodit domnělou jednající osobu, mohou být posuzována jako samostatná nežádoucí jednání.
- (4) Osoba odpovědná za prošetření oznámení nežádoucího jednání uchovává totožnost oznamovatele v tajnosti po celou dobu prošetřování oznámení i po jeho ukončení. Při prošetřování postupuje vždy tak, aby nedošlo k jejímu odhalení. Totéž se vztahuje i na jakékoli další informace, z nichž by mohla být přímo či nepřímo odvozena totožnost oznamovatele.
- (5) Totožnost oznamovatele lze bez jeho výslovného souhlasu zpřístupnit pouze pro potřeby správního či trestního řízení, je-li to nezbytné k dosažení jejich účelu. Nebude-li tím ohroženo správní či trestní řízení, vyrozumí osoba odpovědná za prošetření oznámení nežádoucího jednání oznamovatele o zveřejnění jeho totožnosti, a to včetně odůvodnění tohoto postupu.
- (6) Úkoly:
 1. Zajištění ochrany totožnosti oznamovatelů nežádoucího jednání včetně anonymního charakteru oznámení.
odpovídá: Compliance officer, nadřízený zaměstnanec jednající osoby
termín: průběžně

Článek 10

Komunikace a informování

- (1) Správa železnic klade důraz na maximální informovanost o compliance programu u všech svých zaměstnanců a obchodních partnerů, a proto zajišťuje trvalý přístup ke všem dokumentům relevantním z hlediska compliance programu v intranetu naší organizace a také prostřednictvím svých internetových stránek.
- (2) Komunikaci a součinnost s orgány činnými v trestním řízení zajišťuje Odbor právní v součinnosti s Compliance officerem.
- (3) V gesci Compliance officera a vedoucích zaměstnanců je všeobecně zajišťovat osvětu o compliance programu Správy železnic. Vedoucí zaměstnanci tak zpravidla činí v rámci pracovních porad se svými podřízenými. Smyslem této činnosti je poskytovat zaměstnancům naší organizace informace zejména o podstatě trestní odpovědnosti právnických osob, vybraných trestných činech, podstatě žádoucího a nežádoucího jednání, systému oznamování nežádoucího jednání či ochraně oznamovatelů.
- (4) Žádost o informaci z oblasti compliance programu, na kterou musí Compliance officer reagovat bez zbytečného odkladu, je možné mu předložit jakýmkoliv způsobem, kterým lze oznámit nežádoucí jednání. O přijatých a vyřízených žádostech vede Compliance officer přiměřené záznamy.
- (5) Všichni zaměstnanci Správy železnic jsou povinni poskytovat Compliance officerovi veškerou součinnost.
- (6) Úkoly:
 1. Zajišťovat osvětu o compliance programu u zaměstnanců Správy železnic.
odpovídá: Compliance officer, vedoucí zaměstnanci
termín: Průběžně

Článek 11

Prověřování obchodních partnerů

- (1) Je nezbytné, aby třetí strany, s nimiž je Správa železnic v obchodním vztahu nebo s nimiž do takového vztahu vstupuje, respektovaly základní hodnoty Správy železnic uvedené v Etickém kodexu. Popírání těchto zásad či dokonce jednání v rozporu s nimi totiž může z dlouhodobého hlediska vést k tomu, že nežádoucí jednání bude páčáno i v rámci Správy železnic. Příslušní zaměstnanci, kteří se dostávají do styku s obchodními partnery naší organizace (např. připravují smlouvy, zajišťují jejich plnění či kontrolují jejich vymáhání) proto musí obchodní partnery průběžně a pečlivě prověřovat.
- (2) Při prověřování obchodních partnerů Správy železnic musí příslušní zaměstnanci kriticky hodnotit informace o těchto osobách vyplývající z veřejně dostupných zdrojů nebo údajů, které jsou jim známy z dosavadní činnosti, a obstarat si o obchodnímu partnerovi informace dostupné z veřejně přístupných částí rejstříků, seznamů a databází, jako jsou zejména obchodní a insolvenční rejstřík, katastr nemovitostí či administrativní registr ekonomických subjektů, nevyplývá-li z jiného interního předpisu Správy železnic jiný postup. Zjištěné informace musí příslušní zaměstnanci vyhodnotit a posoudit celkovou důvěryhodnost a solventnost stávajícího či potenciálního obchodního partnera. Další postup musí být přizpůsoben výsledným zjištěním.
- (3) Záměr nenavázat či ukončit stávající spolupráci s obchodním partnerem musí příslušní zaměstnanci předem konzultovat s Compliance officerem nebo svým nadřízeným zaměstnancem. Hrozí-li ze spolupráce s obchodním partnerem riziko trestní odpovědnosti Správy železnic, musí být příslušnými zaměstnanci upozorněn Compliance officer, který tuto skutečnost oznámí generálnímu řediteli Správy železnic a konzultuje s ním další postup.

- (4) Zaměstnanci Správy železnic, kteří mají na starost přípravu a uzavírání smluvní dokumentace s obchodními partnery Správy železnic, vyvinou úsilí k tomu, aby do takové smluvní dokumentace byla včleněna tzv. smluvní compliance doložka, je-li to nezbytné z hlediska ochrany práv či zájmů Správy železnic. Cílem této doložky je informovat obchodní partnery o existenci etických hodnot v naší organizaci a netoleranci jejich nerespektování či porušování.
- (5) Úkoly:
1. Aktualizace smluvní compliance doložky.
odpovídá: Compliance officer, Ředitel Odboru právního, Ředitel Odboru nákupu a veřejných zakázek, Ředitel Odboru projektování staveb
termín: do 3 měsíců od účinnosti Kodexu

článek 12 Vnitřní systém uchování informací

- (1) Veškeré opatření a postupy související s plněním compliance programu musí být všemi zaměstnanci naší organizace a Compliance officerem dokumentované a archivované v souladu s interními předpisy (Politikou klasifikace aktiv a Politikou archivace informací) tak, aby je v případě potřeby bylo možné snadno a v úplnosti dohledat, doložit a přezkoumat. Na archivaci těchto dokumentů je kladen zvýšený důraz zejména proto, aby je Správa železnic mohla v případě potřeby předložit orgánům činným v trestním řízení.
- (2) Odůvodňují-li to okolnosti, je Compliance officer oprávněn nařídit, aby určité dokumenty nebyly skartovány podle interních předpisů Správy železnic.

kapitola II Transparentnost

Smyslem a účelem transparentnosti je odrazovat kohokoliv od nežádoucího jednání prostřednictvím zvyšování pravděpodobnosti jeho odhalení. Transparentnost umožňuje veřejnou kontrolu hospodaření Správy železnic jak jejími zaměstnanci, tak i širokou veřejností.

článek 13 Zveřejňování informací o veřejných prostředcích

- (1) Správa železnic v souladu s platnou právní úpravou a interními předpisy zveřejňuje na webu Správy železnic (www.spravazeleznic.cz) tyto informace o hospodaření s veřejnými prostředky:
- a) oblast nakládání s majetkem:
 - aktuální nabídka nemovitostí a dalšího majetku Správy železnic určeného k prodeji,
 - aktuální nabídka pronájmu majetku Správy železnic.Za zveřejnění odpovídá ředitel Odboru prodeje a pronájmu.
 - b) obecné informace o spolufinancování projektů z Evropské unie.
Za zveřejnění odpovídá vedoucí Oddělení externího financování
 - c) informace o veřejných zakázkách Správy železnic.
Za zveřejnění odpovídá ředitel Odboru nákupu a veřejných zakázek nebo ředitel příslušné organizační jednotky

- d) oblast smluv:
- informace o obchodních smlouvách Správy železnic,
 - informace o objednávkách s plněním do 50 000 Kč bez DPH provázaných se smlouvou, informace o smlouvách vzešlých ze zadávacího řízení, které mají výši plnění více jak 500 000 Kč bez DPH a nebyly uveřejněny v registru smluv.
- Za zveřejnění odpovídá ředitel příslušného odboru generálního ředitelství nebo ředitel příslušné organizační jednotky.
- e) vybrané dokumenty a interní předpisy Správy železnic.
- Za zveřejnění odpovídá ředitel Odboru strategie.
- (2) Publikování otevřených dat bude nadále rozšiřováno v souladu s mezinárodními požadavky na otevřená data a s rozvíjejícím se Národním katalogem otevřených dat (NKOD) provozovaným Ministerstvem vnitra České republiky na Portálu veřejné správy.
- (3) Úkoly:
1. Aktualizovat průběžně zveřejňované informace Správy železnic.
odpovídá: ředitelé příslušných odborů – viz čl. 13 odst. 1 písm. a) až e)
termín: průběžně
 2. Zabezpečit další rozvoj zpřístupňování otevřených dat.
odpovídá: vedoucí samostatného oddělení podpory vedení organizace
termín: průběžně

článek 14

Zveřejňování informací o systému rozhodování

- (1) Správa železnic v rámci transparentního zpřístupňování informací o struktuře a kompetencích při rozhodování zveřejňuje na svém webu:
- a) Výroční zprávu a ucelené informace o činnosti Správy železnic a výsledcích hospodaření.
Za zveřejnění odpovídá ředitel Odboru ekonomiky.
 - b) Organizační strukturu Správy železnic.
Za zveřejnění odpovídá ředitel Odboru personálního.
 - c) Informace poskytované podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění.
Za zveřejnění odpovídá ředitel Odboru právního.
 - d) Informace o poradcích a poradních orgánech Správy železnic se stavem k 30. červnu a 31. prosinci kalendářního roku.
Za zveřejnění odpovídá ředitel Odboru ekonomiky.
 - e) Informace o členech Výboru pro audit Správy železnic.
Za zveřejnění odpovídá ředitel Odboru komunikace.
- (2) Správa železnic zveřejňuje v souladu s vládními dokumenty na svých internetových stránkách kontakty na vedoucí zaměstnance až na úroveň vedoucích jednotlivých oddělení

(telefonní spojení spolu s pracovním e-mailem) a profesní životopisy vedoucích zaměstnanců v rozsahu stanoveném interním předpisem Správy železnic.

(3) Úkoly:

1. Aktualizovat průběžně zveřejňované informace Správy železnic.
odpovídá: Ředitelé příslušných odborů – viz článek 14 odst. 1 písm. a) až e)
termín: průběžně
2. Zveřejňovat a aktualizovat kontakty na vedoucí zaměstnance až na úroveň vedoucích jednotlivých oddělení.
odpovídá: Ředitel Odboru komunikace v součinnosti s Ředitelem Odboru personálního
termín: průběžně
3. Zveřejňovat a aktualizovat profesní životopisy vedoucích zaměstnanců v rozsahu stanoveném interním předpisem Správy železnic.
odpovídá: Ředitel Odboru komunikace v součinnosti s Ředitelem Odboru personálního
termín: průběžně

článek 15

Sjednocení umístění informací v boji proti nežádoucímu jednání na internetových stránkách Správy železnic

- (1) V rámci zvýšení transparentnosti zveřejňování informací na internetových stránkách sjednotila Správa železnic místo, na kterých jsou umístěny informace o compliance programu Správy železnic podle tohoto Kodexu, a kde jsou zveřejněny základní informace o boji proti nežádoucímu jednání.

(2) Úkoly:

1. Zveřejnit jednotně na webu Správy železnic na místě věnovanému boji proti nežádoucímu jednání včetně korupce alespoň tyto základní údaje:
 - Rezortní interní protikorupční program Ministerstva dopravy;
 - Kodex a Etický kodex;
 - systém pro oznamování nežádoucího jednání včetně korupce;
 - seznam poradců.odpovídá: ředitel Odboru komunikace v součinnosti s Compliance officerem
termín: průběžně

kapitola III

Řízení rizik v oblasti compliance a korupce a monitoring kontrol

článek 16

Řízení rizik

- (1) Řízení rizik v oblasti compliance a korupce je podle směrnice SM65 Řízení rizik jedním ze subsystémů centralizovaného řízení rizik. Řízení rizik v oblasti compliance a korupce je komplexním procesem, který se skládá z několika na sebe navazujících fází. Cílem tohoto procesu je identifikace a kvantifikace rizik vzniku nežádoucího jednání včetně nastavení účinných kontrolních mechanismů vedoucích ke zvládnutí těchto rizik, k jejich minimalizaci a včasnému odhalování. Identifikace a systematické vyhodnocování rizik slouží k prověření a posílení funkčnosti a nezbytnosti jednotlivých kontrolních opatření v rizikových oblastech, jakož i compliance programu jako celku.
- (2) Aktivní řízení rizik spolu s manažerskou správou kontrolních mechanismů v rizikových oblastech jsou základními nástroji v boji proti nežádoucímu jednání. Do systému řízení rizik jsou proto zapojeni všichni vedoucí zaměstnanci, kteří jsou povinni řídit rizika ve svých útvarech (v činnostech útvaru). Řízení rizik musí probíhat průběžně, soustavně a kontinuálně.
- (3) Předpokladem účinného zvládnutí procesu řízení rizik je v první fázi nutnost provedení celkové analýzy rizik zahrnující prvotní identifikaci a kvantifikaci hrozeb a stanovení pravděpodobnosti rizik a jejich možných dopadů na chod Správy železnic. Následně je v další fázi provedeno hodnocení významnosti rizik za účelem určení způsobu jejich zvládnutí. Vzhledem k tomu, že není možné věnovat všem rizikům stejnou pozornost, je důležité předem stanovit míru významnosti rizik. Proces řízení rizik je završen fází rozhodnutí o stanovení vhodných opatření ke zvládnutí těchto rizik.
- (4) Rizika musí být řízena (a rovněž aktualizována) především tehdy, dojde-li ke změně organizační struktury Správy železnic, předmětu podnikání nebo činnosti Správy železnic, anebo právních předpisů významných z hlediska činnosti Správy železnic nebo jejího compliance programu. Řízení rizik dále musí nastat vždy, pokud došlo podle závěrů Compliance officera ke spáchání trestného činu nebo přestupku podle příslušných právních předpisů, případně k jiné situaci, která by měla zásadní vliv na změnu hodnocení rizik nebo vyvolala potřebu aktualizace rizika či zavedení nového opatření, a to zejména u rizik hodnocených jako významná, velmi významná a kritická Compliance officer v takovém případě informuje o tomto stavu Compliance manažera (odpovědná osoba odboru interního auditu)
- (5) Smyslem systematického řízení rizik je identifikace nových rizik, aktualizace rizik stávajících a současně minimalizace (redukce) rizik již identifikovaných či eliminace jejich výskytu na základě postupného snižování míry významnosti rizika s přijetím vhodných kontrolních nebo nápravných opatření.

článek 17

Hodnocení compliance / korupčních rizik

- (1) Hodnocení compliance / korupčních rizik zahrnuje identifikaci a hodnocení rizik ve všech činnostech Správy železnic, vytvoření a aktualizaci mapy rizik, registru rizik a přijetí odpovídajících opatření ke snížení pravděpodobnosti výskytu či dopadu rizik vedoucími zaměstnanci. Hodnocení compliance / korupčních rizik je prováděno v souladu s aktuálně používanými postupy pro řešení této problematiky.
- (2) Katalog compliance / korupčních rizik se zpracovává na základě pravděpodobnosti výskytu compliance / korupčních rizik a jejich dopadu. Z propočtu těchto dvou atributů získáme významnost rizika na jednotlivých útvarech, kde jsou poté zohledněny rizikové oblasti a možná rizika pro organizaci, jakož i jejich prioritizace při nastavování vhodných opatření. Dále jsou zde uvedena opatření k minimalizaci těchto compliance / korupčních rizik.
- (3) Pro komplexní a zároveň přehledné hodnocení rizik je přistupováno k průměrování jednotlivých atributů, kdy vytvořením průměru ze všech hodnocených pravděpodobností

(P) a všech hodnocených dopadů rizika (D), se stanovuje výsledná hodnota v intervalu pro (P) i (D), které se následně vzájemně pronásobí do výsledné hodnoty rizika. Poté dochází k zařazení do příslušného intervalu hodnot významnosti rizika (V). Pro finální určení hodnot jednotlivých atributů (P) a (D) se počítá se vzájemnou komunikací hodnotícího i hodnotitele, a tedy s jejich odborným vstupem a zvážením všech relevantních okolností.

tabulka 1 stupnice pravděpodobnosti

Stupnice pravděpodobnosti výskytu compliance / korupčního rizika (P)		
Bodové ohodnocení	Pravděpodobný výskyt rizika	Popis
1	Téměř vyloučené	Vyskytne se pouze ve výjimečných případech.
2	Nepravděpodobné	Někdy se může vyskytnout, ale není to pravděpodobné
3	Možné	Někdy se může vyskytnout.
4	Pravděpodobné	Pravděpodobně se vyskytne.
5	Téměř jisté	Vyskytne se skoro vždy.

tabulka 2 stupnice dopadu

Stupnice dopadu compliance / korupčního rizika (D)		
Bodové ohodnocení	Dopad rizika	Popis
1	Nevýznamné (prakticky žádné)	Neovlivňuje ztelně vnitřní chod organizace, neřeší se na úrovni vedoucích zaměstnanců.
2	Méně významné (málo podstatné)	Ovlivňuje zejména vnitřní chod organizace, řeší většinou vedoucí oddělení.
3	Významné (podstatné)	Ovlivňuje vnitřní i vnější chod organizace, řeší většinou ředitelé odborů.
4	Velmi významné (zásadní)	Ovlivňuje vnitřní i vnější chod organizace, řeší většinou náměstci generálního ředitele, hrozba významných ztrát – škody, soudní spory apod.
5	Kritické (devastující)	Krizové situace na úrovni vedení organizace, mající vliv na její chod (např. neplnění strategických cílů).

Významnost compliance / korupčního rizika (V) se vypočítá: pravděpodobnost výskytu compliance / korupčního rizika (P) x dopad výskytu compliance / korupčního rizika (D) podle následující tabulky.

tabulka 3 výpočet

Významnost compliance / korupčního rizika (V) = P x D		
Bodové ohodnocení	Významnost	Interval
1	Nevýznamné	1, 2
2	Méně významné	3, 4
3	Významné	4, 5, 6, 9
4	Velmi významné	8, 10, 12
5	Kritické	15, 16, 20, 25

tabulka 4 významnost compliance / korupčního rizika:

Významnost vlivu	Postup při zjištění compliance / korupčního rizika
nevýznamné	V rámci pravidelné roční analýzy rizik bude zjišťováno, zda došlo ke změně ve významnosti těchto rizik.
méně významné	Opatření ke zmírnění a vyloučení rizik budou navržena operativně v případě jejich reálného vzniku. V rámci pravidelné roční analýzy rizik bude zjišťováno, zda došlo ke změně významnosti těchto rizik.
významné	Oblasti činnosti Správy železnic budou periodicky prošetřovány. Postup prošetřování bude vypracován ve spolupráci s dotčeným útvarem.
velmi významné	Při zjištění existence rizik bude zpracována analýza interních aktů řízení v dotčené oblasti činnosti Správy železnic a příslušné organizační struktury s cílem prověřit, zda jsou stávající kontrolní mechanismy účinné pro odhalení a zabránění výskytu rizik. Výstupem analýzy budou doporučení k realizaci konkrétních opatření.
kritické	

tabulka 5 výsledná mapa compliance / korupčních rizik Správy železnic:

		Pravděpodobnost výskytu rizika (P)				
		1	2	3	4	5
Dopad rizika (D)	1	1	2	3	4	5
	2	2	4	6	8	10
	3	3	6	9	12	15
	4	4	8	12	16	20
	5	5	10	15	20	25

(4)

(5) Úkoly:

1. řízení compliance / korupčních rizik.
odpovídá: vedoucí zaměstnanci (příslušní nositelé rizik)
termín: průběžně
2. Aktualizace compliance / korupčních rizik na jednotlivých útvarech Správy železnic a přijetí opatření ke snížení pravděpodobnosti jejich výskytu či dopadu.
odpovídá: vedoucí zaměstnanci
termín: průběžně
3. Aktualizace Katalogu compliance / korupčních rizik.
odpovídá: Compliance officer / Compliance manažer
termín: průběžně

článek 18**Monitoring kontrolních mechanismů odhalujících nežádoucí jednání**

- (1) Při monitoringu kontrolních mechanismů je nezbytné systematicky a pravidelně prověřovat a testovat systém zajišťující minimalizaci (redukci) a eliminaci výskytu compliance / korupčních rizik z hlediska toho, zda je nastaven a implementován účinně a efektivně. Součástí této činnosti je přijímání účinných a efektivních opatření k posílení kontrolních mechanismů.
- (2) Vedoucí zaměstnanci odpovědní za řízení compliance / korupčních rizik musí v rámci své činnosti rovněž kontrolovat, zda jsou postupy podřízených zaměstnanců v souladu s opatřeními přijatými k minimalizaci (redukci) či eliminaci výskytu compliance / korupčních rizik. O těchto činnostech vedou osoby odpovědné za řízení compliance/korupčních rizik přiměřené záznamy.
- (3) Za proces řízení compliance / korupčních rizik na úseku compliance podle tohoto Kodexu je odpovědný Compliance officer.
- (4) Úkoly:
 1. Monitoring kontrolních mechanismů.
odpovídá: vedoucí zaměstnanci
termín: průběžně

článek 19**Prošetřování rizikových oblastí compliance / korupčních rizik**

- (1) Důraz musí být kladen na oblasti, v nichž je významnost vlivu compliance / korupčního rizika nežádoucího jednání hodnocena jako významná, velmi významná a kritická. Za prošetřování rizikových oblastí odpovídají vedoucí zaměstnanci.
- (2) Pokud byla významnost vlivu compliance / korupčního rizika vyhodnocena jako významná (4, 5, 6, 9), musí být takové rizikové oblasti prošetřovány pravidelně. Postup prošetřování těchto rizikových oblastí bude vypracován Compliance officerem ve spolupráci s dotčenými útvary.
- (3) Rizika kritická (15, 16, 20, 25) a velmi významná (8, 10, 12) jsou považována za klíčová korupční rizika.

- (4) Na útvarech, kde byla zjištěna významnost vlivu compliance / korupčního rizika jako velmi významná nebo kritická, musí být při řízení compliance / korupčních rizik a monitoringu kontrolních mechanismů dodržována zvýšená pozornost a opatrnost odpovědných osob.
- (5) Postup prošetřování kritických a velmi významných rizik bude vypracován Compliance officerem ve spolupráci s dotčenými útvary. Při zjištění existence kritických a velmi významných rizik zpracuje vedoucí zaměstnanec analýzu interních aktů řízení v dotčené oblasti činnosti svého útvaru a příslušné organizační struktury s cílem prověřit, zda jsou stávající kontrolní mechanismy účinné pro odhalení a zabránění výskytu těchto rizik. Výstupem analýzy, která bude předložena Compliance officerovi ke schválení a Compliance manažerovi k seznámení, budou doporučení k realizaci konkrétních opatření.
- (6) Prošetřování rizikových oblastí kontroluje Compliance officer s Compliance manažerem.
- (7) Úkoly:
 1. Prošetřování rizikových oblastí a zpracování analýzy interních aktů řízení.
odpovídá: vedoucí zaměstnanci
termín: průběžně
 2. Vypracování postupu prošetřování a kontrola prošetřování rizikových oblastí.
odpovídá: Compliance officer
termín: Průběžně

kapitola IV

Postupy při podezření na nežádoucí jednání

Bezodkladné prošetření nežádoucího jednání zvyšuje pravděpodobnost zjištění jednající osoby a všech okolností případu. Realizace následných opatření v reakci na nežádoucí jednání zvyšuje účinnost preventivních opatření a zároveň snižuje riziko opětovného výskytu nežádoucího jednání.

článek 20

Postupy při prošetřování nežádoucího jednání

- (1) Účelem prošetřování je prověření oznamovatelem tvrzených skutečností, posouzení existence hrozby nežádoucího jednání nebo jeho spáchání a návrh dalšího postupu. Nebylo-li oznámení nežádoucího jednání podáno anonymně, potvrdí osoba odpovědná za jeho prošetření oznamovateli přijetí jím podaného oznámení nejpozději ve lhůtě 7 dnů od jeho přijetí.
- (2) Za prošetření oznámení nežádoucího jednání, které může mít charakter trestného činu nebo přestupku podle příslušných právních předpisů, je odpovědný Compliance officer (tzv. působnost Compliance officera). Za prošetření oznámení nežádoucího jednání, které nemá charakter trestného činu nebo přestupku podle příslušných právních předpisů (jedná se např. o nemorální nebo neetické chování), je odpovědný nadřízený zaměstnanec jednající osoby (tzv. působnost nadřízeného zaměstnance jednající osoby).
- (3) V případě zvláště rozsáhlého nebo závažného nežádoucího jednání spadajícího do působnosti nadřízeného zaměstnance jednající osoby může nadřízený zaměstnanec jednající osoby konzultovat svůj postup s Compliance officerem nebo mu s jeho souhlasem prošetření takového nežádoucího jednání postoupit. Vyjde-li v průběhu prošetřování nežádoucího jednání najevo, že oznámení nespadá do působnosti prošetřující osoby, předá tato osoba oznámení nežádoucího jednání osobě, do jejíž působnosti patří.
- (4) Osoba odpovědná za prošetření oznámení nežádoucího jednání zahájí prošetřování oznámení bez zbytečného odkladu po jeho obdržení. Při tom dodržuje právní předpisy a postupuje pečlivě, nestranně, bez zbytečných průtahů a objektivně. Skutkové okolnosti oznámeného nežádoucího jednání musí být osobou odpovědnou za prošetření oznámení

zjištěny v rozsahu, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Pokud z podaného oznámení vyplývá, že bezprostředně hrozí spáchání trestného činu, postupuje Compliance officer tak, aby okamžitě přijal efektivní opatření, která spáchání trestného činu zabrání, odvrátí jeho následek nebo jej alespoň omezí na nejnižší možnou úroveň.

- (5) Po zahájení prošetřování osoba odpovědná za prošetření oznámení nežádoucího jednání vyhodnotí, zda je přijaté oznámení způsobilé k prošetření podle tohoto Kodexu. Pokud osoba odpovědná za prošetření oznámení takový postup náležitě odůvodní, může učinit některý z těchto kroků:
 - a) postoupit oznámení, které se netýká nežádoucího jednání, příslušnému útvaru Správy železnic, v jehož působnosti je vyřízení skutečností tvrzených v takovém oznámení,
 - b) odložit oznámení a ukončit jeho prošetřování v případě, že oznámení obsahuje zjevně nepravdivé informace či nedůvodná obvinění, nebo
 - c) vyzvat oznamovatele, je-li znám, k nápravě či doplnění oznámení, které není způsobilé k prošetření podle tohoto Kodexu, zejména je-li nesrozumitelné, vulgární nebo neobsahuje náležitosti podle tohoto Kodexu; nevyhoví-li oznamovatel výzvě odpovědné osoby do 7 dní od jejího doručení, odpovědná osoba oznámení odloží a prošetřování ukončí.
- (6) V případě výše uvedeného postupu uvede Compliance officer odůvodnění svého rozhodnutí ve spisu, nadřízený zaměstnanec jednající osoby uvede své odůvodnění v evidenci přijatých oznámení.
- (7) Může-li prošetřované nežádoucí jednání naplnit znaky skutkové podstaty trestného činu podle příslušných právních předpisů, je Compliance officer povinen o této skutečnosti a o průběhu prošetřování informovat generálního ředitele Správy železnic. Po podání oznámení takového nežádoucího jednání je Compliance officer povinen s generálním ředitelem Správy železnic projednat možnost podání trestního oznámení orgánům činným v trestním řízení.
- (8) Pokud odpovědná osoba za prošetření oznámení nepostupuje výše uvedeným způsobem, ukončí prošetřování nejpozději do 1 měsíce od obdržení oznámení. Je-li nutné lhůtu k ukončení prošetřování oznámení prodloužit, informuje o tom s odůvodněním Compliance officer v případech, které spadají do jeho působnosti, generálního ředitele Správy železnic, a nadřízený zaměstnanec jednající osoby v případech, které spadají do jeho působnosti, Compliance officera. Pokud by lhůta k ukončení prošetřování měla být po svém prodloužení delší než 2 měsíce, musí si Compliance officer vyžádat předchozí souhlas generálního ředitele Správy železnic a nadřízený zaměstnanec jednající osoby předchozí souhlas Compliance officera.
- (9) Dojde-li osoba odpovědná za prošetření oznámení nežádoucího jednání k závěru, že jednání uvedené v prošetřovaném oznámení není nežádoucím jednáním, uvede tento závěr spolu s odůvodněním do spisu, jde-li o Compliance officera, nebo do evidence přijatých oznámení, jde-li o nadřízeného zaměstnance jednající osoby, a vyzoomí o tom oznamovatele, nejde-li o anonymní oznámení.
- (10) Compliance officer o průběhu, ukončení a výsledku prošetřování oznámení nežádoucího jednání, které spadá do jeho působnosti, vyhotoví písemnou zprávu, kterou založí do spisu (dále jen „Zpráva o prošetření“). Způsob vyřízení nežádoucího jednání, které spadá do působnosti nadřízeného zaměstnance jednající osoby, uvádí nadřízený jednající osoby do evidence přijatých oznámení a informuje o něm Compliance officera. Zpráva o prošetření obsahuje alespoň:
 - a) identifikaci prošetřovaného oznámení a shrnutí jeho obsahu,
 - b) popis průběhu prošetřování a zjištěný skutkový stav, jako například obdržené informace a dokumenty, rozhovory s dotčenými osobami apod.,

- c) informace o proběhlých úkonech orgánů činných v trestním řízení, probíhalo-li souběžně s prošetřováním také vyšetřování trestného činu souvisejícího s podaným oznámením,
 - d) vyhodnocení oznámení a jeho řádné odůvodnění, v němž je uvedeno, které skutečnosti byly během prošetřování oznámení zjištěny a jaké z nich byly učiněny závěry,
 - e) popis příčin vzniku nežádoucího jednání, došlo-li k němu,
 - f) doporučení postihu za nežádoucí jednání jednatelky osoby, a
 - g) návrh opatření za účelem zabránění opakování výskytu příslušného nežádoucího jednání.
- (11) Zprávu o prošetření, jejímž obsahem je nežádoucí jednání, které může naplňovat znaky skutkové podstaty trestného činu, předkládá Compliance officer generálnímu řediteli Správy železnic k projednání. Výsledek prošetření nežádoucího jednání předloží osoba odpovědná za prošetření oznámení nežádoucího jednání tomu, komu podle interních předpisů Správy železnic přísluší oprávnění rozhodnout o postihu jednatelky osoby, a to do 7 dní od ukončení prošetřování.
- (12) Nejpozději do 3 měsíců od potvrzení přijetí oznámení nežádoucího jednání informuje osoba odpovědná za jeho prošetření oznamovatele, nejde-li o anonymní oznámení, o ukončení a výsledku prošetřování oznámení, jakož i o opatřeních přijatých za účelem zabránění opakování výskytu příslušného nežádoucího jednání či postihu za nežádoucí jednání.
- (13) Zaměstnanci Správy železnic jsou povinni poskytovat osobě odpovědné za prošetření oznámení nežádoucího jednání součinnost, zejména s ní vést rozhovory, odpovídat pravdivě a nezavádějícím způsobem na její dotazy a poskytovat jí dokumenty v jakékoliv vyžádané (listinné či elektronické) podobě, vyjma dokumentů vedených ve zvláštním režimu utajení
- (14) Úkoly:
1. Prošetření oznámení nežádoucího jednání, které může mít charakter trestného činu nebo přestupku podle příslušných právních předpisů, postupem podle Kodexu.
odpovídá: Compliance officer
termín: průběžně
 2. Prošetření oznámení nežádoucího jednání, které nemusí mít charakter trestného činu nebo přestupku podle příslušných právních předpisů (jedná se např. o nemorální nebo neetické chování), postupem podle Kodexu.
odpovídá: nadřízený zaměstnanec jednatelky osoby
termín: průběžně
 3. Vyhotovení Zprávy o prošetření.
odpovídá: Compliance officer
termín: průběžně
 4. Zajištění přijetí a provedení opatření za účelem zabránění opakování výskytu příslušného nežádoucího jednání podle Zprávy o prošetření.
odpovídá: Compliance officer
termín: průběžně

článek 21

Postup u osob se specifickým postavením

- (1) Je-li obsahem oznámení nežádoucí jednání spáchané generálním ředitelem Správy železnic, náleží přijetí a prošetření takového oznámení do působnosti Compliance officera. Compliance officer v tomto případě informuje správní radu Správy železnic o přijetí takového oznámení, průběhu prošetřování a jeho výsledku.
- (2) Je-li obsahem oznámení nežádoucí jednání spáchané Compliance officerem, náleží přijetí a prošetření takového oznámení do působnosti generálního ředitele Správy železnic, který dané oznámení prošetří ve spolupráci a v součinnosti s Odborem právním Správy železnic.
- (3) Úkoly:
 1. Přijetí a prošetření nežádoucího jednání spáchané generálním ředitelem Správy železnic, postupem podle Kodexu.
odpovídá: Compliance officer
termín: průběžně
 2. Přijetí a prošetření nežádoucího jednání spáchané Compliance officerem, postupem podle Kodexu.
odpovídá: generální ředitel Správy železnic
termín: průběžně

článek 22

Následná opatření

- (1) Jednající osoba, která se na základě výsledku prošetřování dopustila nežádoucího jednání, může být, je-li zaměstnancem, postížena zejména některým z následujících způsobů, a to v závislosti na závažnosti provedeného nežádoucího jednání:
 - a) neformální upozornění nadřízeným zaměstnancem na předcházení provádění nežádoucího jednání v budoucnu včetně vysvětlení žádoucího jednání,
 - b) doručení písemné výzvy k odstranění neuspokojivých pracovních výsledků v přiměřené době, je-li provedení nežádoucího jednání jejich důsledkem, včetně vysvětlení žádoucího jednání,
 - c) odvolání vedoucího zaměstnance ze své funkce,
 - d) zrušení pracovního poměru ve zkušební době,
 - e) rozvázání pracovního poměru výpovědí, umožňují-li takový postup právní předpisy,
 - f) okamžité zrušení pracovního poměru, umožňují-li takový postup právní předpisy.
- (2) Pokud došlo v důsledku nežádoucího jednání ke vzniku škody nebo získání bezdůvodného obohacení, bude Správa železnic v souladu s právními předpisy požadovat po jednající osobě náhradu škody nebo vydání bezdůvodného obohacení. Naplní-li nežádoucí jednání znaky skutkové podstaty trestného činu, může dojít i ke vzniku trestní odpovědnosti jednající osoby. Příslušné úkony trestního řízení v takovém případě konají orgány činné v trestním řízení (policijní orgán, státní zástupce či soud). Správa železnic tímto deklaruje, že bude-li v takovém trestním řízení v pozici obviněné nebo poškozené, bude důsledně uplatňovat svá práva a plnit své povinnosti.
- (3) Na základě výsledků prošetření nežádoucího jednání rozhodne o postihu jednající osoby nežádoucího jednání osoba, které takové oprávnění přísluší podle interních předpisů Správy železnic. Pokud se odchýlí od doporučení postihu za nežádoucí jednání jednající osoby uvedené ve Zprávě o prošetření, informuje o tom Compliance officer a tento postup odůvodní. Postih jednající osoby musí být vykonán bez zbytečného odkladu.

- (4) Pokud kdokoliv uplatnil vůči oznamovateli v rozporu s tímto Kodexem nebo právními předpisy jakýkoli druh odvety, je možné takový postup považovat za nežádoucí jednání a stanovit za něj výše popsané postihy a sankce.
- (5) Pokud došlo k nežádoucímu jednání, je Compliance officer povinen ve spolupráci s vedoucími zaměstnanci takové jednání včetně možných příčin jeho spáchání analyzovat, a na základě toho zajistit úpravu či doplnění compliance programu včetně vnitřních procesů bez zbytečného odkladu s cílem zamezit či vyloučit jeho opakování v budoucnu a zvýšit možnost včasného odhalení. O této činnosti vede Compliance officer přiměřené záznamy.
- (6) Úkoly:
1. Rozhodnutí o postihu jednatelů osoby na základě výsledků prošetřování nežádoucího jednání včetně jeho výkonu.
odpovídá: osoba oprávněná podle interních předpisů Správy železnic
termín: průběžně
 2. Analyzovat příčiny spáchání nežádoucího jednání a následně zajistit úpravu či doplnění compliance programu Správy železnic.
odpovídá: Compliance officer, vedoucí zaměstnanci
termín: průběžně

článek 23 **Předžalobní výzva nebo žaloba,** **které předcházelo oznámení dle tohoto Kodexu**

O doručení předžalobní výzvy nebo žaloby Správě železnic, které předcházelo podání oznámení nežádoucího jednání dle čl. 8 tohoto Kodexu, informuje příslušná organizační jednotka nebo odborný útvar generálního ředitelství odbor právní a Compliance Officer, a to bezodkladně poté, co se o této skutečnosti dozví (např. z textu předžalobní výzvy). Ředitel Odboru právního je oprávněn na základě čl. 26.4.2 SŽ R1/1 k převzetí konkrétního případu řešeného jiným útvarem právní služby Správy železnic.

ČÁST DRUHÁ VYHODNOCOVÁNÍ, MONITORING A AKTUALIZACE COMPLIANCE PROGRAMU

kapitola I Vyhodnocování compliance programu

K zajištění náležitého obsahu a fungování compliance programu podle tohoto Kodexu a naplňování jeho účelu je třeba neustále sledovat, kontrolovat, testovat a hodnotit jeho implementaci z pohledu funkčnosti a efektivnosti zavedených opatření. Smyslem této činnosti je zajistit, aby Správa železnic měla vždy dostatečně účinný compliance program, který jí umožní zprostit se trestní odpovědnosti v případném trestním řízení.

článek 24 Vyhodnocení compliance programu

- (1) Ve vazbě na Rezortní interní protikorupční program Ministerstva dopravy musí být pravidelně ve stanovených termínech předkládány informace o plnění úkolů podle compliance programu Správy železnic za účelem jeho vyhodnocení a zpracování Zprávy o plnění compliance programu Správy železnic (dále jen „Zpráva o plnění“). V oblasti vyhodnocení řízení rizik je vyžadována spolupráce s Odborem interního auditu s cílem získat informace pro centralizovaný systém řízení rizik, sladit metodiky v této oblasti apod.
- (2) Všichni zaměstnanci jsou za tím účelem povinni poskytovat odpovědným osobám veškerou součinnost a spolupráci.
- (3) Úkoly:
 1. Předat souhrnné informace o plnění úkolů stanovených tímto Kodexem Compliance officerovi, nejde-li o úkoly plněné Compliance officerem, včetně návrhů na aktualizaci compliance programu (k 31. prosinci každého kalendářního roku).

odpovídá: nositelé úkolů podle Kodexu

termín: do 5. ledna každého kalendářního roku
 2. Vyhodnotit compliance program (k 31. prosinci každého kalendářního roku), a v oblasti vyhodnocení řízení rizik spolupracovat s Odborem interního auditu.

odpovídá: Compliance officer

termín: do 31. ledna každého kalendářního roku

článek 25 Zpráva o plnění compliance programu

- (1) Na základě vyhodnocení compliance programu Správy železnic dochází k vypracování Zprávy o plnění, která musí obsahovat alespoň:
 - a) celkový počet oznámení na nežádoucí jednání nebo podezření na nežádoucí jednání včetně stručného popisu obsahu takových oznámení, uvedení informace o anonymně podaných oznámeních,
 - b) stručný popis průběhu prošetřování jednotlivých oznámení, jejich výsledek a provedená opatření, zhodnocení spolupráce a součinnosti poskytované zaměstnanci naší organizace a jednajících osob,
 - c) vymezení rizikových oblastí, v nichž došlo k nežádoucímu jednání, popis zavedených opatření k eliminaci rizik či minimalizaci jeho dopadu do budoucna,
 - d) informace o proběhlých školeních v oblasti compliance programu včetně informace o účasti zaměstnanců naší organizace, rámcový plán školení pro příští kalendářní rok,

- e) přehled skutečností s dopadem na compliance program (např. změna organizační struktury Správy železnic, předmětu činnosti Správy železnic či právních předpisů), které vedly k systematickému vyhodnocení rizik včetně závěru a popisu provedených opatření,
 - f) zprávu o systematickém hodnocení compliance/korupčních rizik včetně nově identifikovaných rizikových oblastí, compliance/korupčních rizik a návrhů opatření,
 - g) informaci o součinnosti a spolupráci poskytované ze strany vedoucích zaměstnanců v rámci opatření k zajištění prevence, detekce a reakce,
 - h) popis návrhů a podnětů na aktualizaci compliance programu ze strany zaměstnanců naší organizace s uvedením odůvodnění jejich odmítnutí či akceptace a
 - i) celkové zhodnocení funkčnosti, účinnosti a efektivnosti compliance programu a návrhy na jeho případnou aktualizaci pro další kalendářní rok.
- (2) Zpráva o plnění musí být předložena generálnímu řediteli Správy železnic k projednání. Generální ředitel Správy železnic může Compliance officerovi uložit pokyny k jejímu dopracování. Zprávu o plnění schválenou generálním ředitelem Správy železnic zveřejní Compliance officer na intranetu naší organizace. V oblasti řízení rizik je vyžadována spolupráce s Odborem interního auditu s cílem získat informace pro centralizovaný systém řízení rizik, sladit metodiky v této oblasti apod.
- (3) Úkoly:
1. Zpracovat Zprávu o plnění, v oblasti řízení rizik spolupracovat s Odborem interního auditu, a předložit ji generálnímu řediteli Správy železnic k projednání.
odpovídá: Compliance officer
termín: do 31. ledna každého kalendářního roku
 2. Zaslát Zprávu o plnění státnímu tajemníkovi Ministerstva dopravy.
odpovídá: Compliance officer
termín: do 31. ledna každého sudého kalendářního roku za předchozí rok

článek 26

Monitoring a aktualizace compliance programu

- (1) Compliance officer a vedoucí zaměstnanci ve vzájemné spolupráci provádějí průběžný monitoring compliance programu jako celku a posuzují nutnost jeho aktualizace s cílem vyhodnotit, zda funkčnost a efektivnost implementovaného compliance programu a zavedených opatření je dostatečná a účinně brání nežádoucímu jednání zaměstnanců Správy železnic.
- (2) Vedoucí zaměstnanci předkládají Compliance officerovi své závěry, návrhy a podněty k aktualizaci compliance programu, a to na základě žádosti Compliance officera nebo kdykoliv, pokud dojdou k závěru, že compliance program je nutné změnit či doplnit. Pokud došlo k nežádoucímu jednání, musí vedoucí zaměstnanci, na jejichž úseku došlo k nežádoucímu jednání, a Compliance officer ve vzájemné spolupráci vyhodnotit důsledky takového jednání na implementovaný compliance program a zajistit jeho případnou aktualizaci.
- (3) Všichni zaměstnanci mohou podávat Compliance officerovi nebo vedoucím zaměstnancům své návrhy na aktualizaci compliance programu. Compliance officer a vedoucí zaměstnanci následně obdržené návrhy vyhodnotí a rozhodnou o dalším postupu. Compliance program podle tohoto Kodexu musí být dále aktualizován v návaznosti na aktualizaci Resortního interního protikorupčního programu Ministerstva dopravy nebo nadřazených dokumentů.
- (4) O průběžném monitoringu a aktualizaci compliance programu vede Compliance officer přiměřené záznamy.

- (5) Compliance officer zajistí alespoň jednou za 3 roky zpracování celkové kontroly funkčnosti a účinnosti implementovaného compliance programu včetně předložení návrhů na jeho změnu nezávislou osobou (dále jen „kontrolor“). Podmínky výběru kontrolora musí být stanoveny tak, aby z hlediska odbornosti a praxe kontrolora byla výsledná kontrola odpovídající velikosti a zaměření Správy železnic. Výběr kontrolora musí být proveden v souladu s právními předpisy.
- (6) Úkoly:
1. Monitoring compliance programu jako celku a jeho aktualizace.
odpovídá: Compliance officer, vedoucí zaměstnanci
termín: průběžně
 2. Vypracovat aktualizaci Kodexu v návaznosti na aktualizaci Rezortního interního protikorupčního programu Ministerstva dopravy, a v oblasti řízení rizik spolupracovat s Odborem interního auditu.
odpovídá: Compliance officer
termín: do 31. července každého sudého kalendářního roku, popř. v termínech stanovených Ministerstvem dopravy
 3. Informovat státního tajemníka Ministerstva dopravy o aktualizaci Kodexu v návaznosti na aktualizaci Rezortního interního protikorupčního programu Ministerstva dopravy, zveřejnění aktuálního znění Kodexu na webu Správy železnic.
odpovídá: Compliance officer
termín: neprodleně po interním schválení aktualizace Kodexu
 4. Zajištění zpracování celkového auditu funkčnosti a účinnosti implementovaného compliance programu auditorem.
odpovídá: compliance officer
termín: 1x za 5 let

ČÁST TŘETÍ ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

článek 27 Závěrečná ustanovení

- (1) V případě rozporu mezi tímto Kodexem a interními předpisy Správy železnic je třeba postupovat v souladu se základními hodnotami Správy železnic. Bude-li zjištěn rozpor interních předpisů s tímto Kodexem, je gestor interního předpisu, který neodpovídá tomuto Kodexu, povinen zahájit do 7 dní od zjištění rozporu práce na změně interního předpisu s tím, že postup konzultuje s Compliance officerem.
- (2) Tento Kodex nabývá účinnosti zveřejněním v eDAP. Účinností Kodexu se zrušuje 1. Kodex compliance programu Správy železnic, státní organizace, čj. S44668/2020-SŽ-GR-O8.

SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTY

Mezinárodní a národní právní předpisy, technické normy, ve znění pozdějších předpisů

Úmluva o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích ze dne 17. prosince 1997

Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

Zákon č. 183/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů

Zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů

Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

ISO 37001:2016 – Systémy řízení proti úplatkářství

ISO 37002:2021 – Systémy řízení oznamování protiprávního jednání

ISO/TS 37008:2023 – Interní vyšetřování organizací

ISO 37301:2021 – Systémy řízení souladu

Vnitřní předpisy, v aktuálním znění

SŽ R1/1 Organizační řád Generálního ředitelství

SŽ R4 Pracovní řád

Politika klasifikace aktiv

Politika archivace informací

SŽ SM090 Směrnice k propagaci, čerpání limitu na reprezentaci a zajištění stravování v podmínkách státní organizace Správa železnic

SŽ SM097 Ochrana osobních údajů

SŽ SM113 Vykonávání vnitřní kontrolní činnosti

Etický kodex Správy železnic

Směrnice SŽDC SM47 Evidence a vymáhání škod

Příloha A (informativní)**Předpoklady vzniku trestní odpovědnosti Správy železnic**

K naplnění účelu compliance programu je nezbytné informovat a seznámit zaměstnance Správy železnic s právní úpravou trestní odpovědnosti právnické osoby a se skutkovými podstatami vybraných trestných činů, jejichž spáchání připadá do úvahy s přihlédnutím k činnosti Správy železnic. Bližší podmínky trestní odpovědnosti právnické osoby a naplnění skutkových podstat vybraných trestných činů upravují

- zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, v platném znění (dále jen „ZTOPO“), a
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění (dále jen „Trestní zákoník“).

Páchat trestné činy je právním řádem České republiky zakázáno.

O trestní odpovědnosti právnické osoby a skutkových podstatách vybraných trestných činů budou všichni zaměstnanci naší organizace podrobněji vzděláváni v rámci systému školení pořádaných Správou železnic v souladu se vzdělávací směrnicí Správy železnic.

A.1 Trestní odpovědnost právnické osoby

- (1) Vzhledem k tomu, že právnická osoba není nadána vlastní vůlí (na rozdíl od fyzických osob), vychází koncepce trestní odpovědnosti právnických osob z tzv. principu přičitatelnosti. Jeho podstata spočívá v tom, že právnická osoba sama trestný čin nepáchá, avšak je za něj trestně odpovědná tehdy, pokud jí lze přičíst spáchání trestného činu dotčenou osobou.
- (2) Trestný čin může být právnické osobě přičten, jde-li o čin protiprávní a jsou-li splněny následující podmínky popsané v bodech A.1.1 až A.1.3.

A.1.1 Protiprávní čin souvisí s právnickou osobou

- (1) Aby trestný čin vůbec mohl být právnické osobě přičítán, musí dotčená osoba při jeho spáchání jednat **v zájmu právnické osoby** nebo **v rámci její činnosti**.
- (2) Trestný čin je spáchán **v zájmu právnické osoby**, pokud z něho má právnická osoba majetkový prospěch (peněžitý či jiný hmotný zisk), jakýkoli nehmotný prospěch nebo výhodu (např. právnická osoba získá lepší postavení na trhu nebo důležité obchodní informace). V zájmu právnické osoby je i takové jednání, které zlepšuje postavení dotčených či jiných osob.

modelová situace

Zaměstnanec Správy železnic odpovědný za zpracování finančních výkazů Správy železnic zkresluje její daňová přiznání tak, že do daňového přiznání uvádí vyšší výdaje vynaložené na dosažení příjmu, než jaké byly vynaloženy ve skutečnosti. V důsledku tohoto postupu se sníží vyměřovací základ daně a Správě železnic bude vyměřena nižší daň.

V daném případě by se mohlo jednat o trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 Trestního zákoníku, který byl spáchán v zájmu právnické osoby a byl by ji tedy přičitatelný (Správa železnic by z tohoto jednání měla majetkový prospěch, neboť by odvedla nižší daň).

- (3) Trestný čin je spáchán **v rámci činnosti právnické osoby**, pokud souvisí s předmětem její činnosti, podnikáním nebo účelem její existence, který je zpravidla vymezen v právním předpise nebo příslušném veřejném rejstříku. Jedná se tak o trestný čin spáchaný v rámci skutečného provozu právnické osoby, který byl spáchán v souvislosti s poskytováním služeb, s výrobou, obchodní či jinou činností právnické osoby.
- (4) Právnická osoba však nebude trestně odpovědná tehdy, pokud trestný čin byl sice spáchán v rámci její činnosti, avšak proti jejím zájmům či na její úkor. V takových případech se

bude uplatňovat pouze trestní odpovědnost jednatelky fyzické osoby a právnická osoba bude v pozici poškozené, tudíž trestně neodpovídá.

modelová situace
<p>Zaměstnanec Správy železnic vede hotovostní pokladu pro příjem a výdej hotovosti za nakoupené kancelářské potřeby. Pokladna je přitom vedena v rámci činnosti dané právnické osoby, neboť taková povinnost vyplývá z účetních a daňových předpisů v souvislosti s nakládáním s hotovostí. Zaměstnanec za 6 měsíců odcizil z hotovostní pokladny celkem 25 000,- Kč.</p> <p>V daném případě by se mohlo jednat o trestný čin zpronevěry podle § 206 Trestního zákoníku. Nicméně, byť je hotovostní pokladna zaměstnancem vedena v rámci činnosti příslušné právnické osoby, byl trestný čin krádeže spáchán na úkor právnické osoby, která by v příslušném trestním řízení vystupovala jako poškozená, a proto jí zpronevěra nebude přičtena (zaměstnanec se na úkor Správy železnic obohatil).</p>

- (5) Z výše uvedeného vyplývá, že účelem podmínky, aby trestný čin byl spáchán v zájmu právnické osoby, nebo v rámci její činnosti je, aby právnická osoba nebyla trestně odpovědná za trestnou činnost dotčených osob, která nemá žádnou souvislost s právnickou osobou a představuje pouhý exces jednotlivce.

A.1.2 Protiprávní čin je spáchán osobou, jejíž jednání lze právnické osobě přičítat

- (1) Právnické osobě lze přičíst trestný čin spáchaný pouze dotčenou osobou. ZTOPO vymezuje tyto dotčené osoby:
- a) statutární orgán nebo člen statutárního orgánu, anebo jiná osoba ve vedoucím postavení v rámci právnické osoby, která je oprávněna jménem nebo za právnickou osobu jednat,

vysvětlující popis
<p>Jde o osoby ve vedoucím postavení, které mohou jménem nebo za Správu železnic jednat. V případě Správy železnic tak může jít např. o generálního ředitele a jeho zástupce, náměstky generálního ředitele, ředitele odborů Generálního ředitelství, ředitele oblastních jednotek a další zaměstnance s oprávněním jménem nebo za Správu železnic jednat.</p>

- b) osoba ve vedoucím postavení v rámci právnické osoby, která u této právnické osoby vykonává řídicí nebo kontrolní činnost, i když není osobou uvedenou v písmenu a),

vysvětlující popis
<p>Jde o osoby ve vedoucím postavení vykonávající řídicí či kontrolní činnost, avšak bez oprávnění jménem nebo za Správu železnic jednat. V případě Správy železnic tak může jít o členy správní rady.</p>

- c) ten, kdo vykonává rozhodující vliv na řízení právnické osoby, jestliže jeho jednání bylo alespoň jednou z podmínek vzniku následku zakládajícího trestní odpovědnost právnické osoby, nebo

vysvětlující popis
<p>Jde o osoby stojící mimo právnickou osobu, typicky osoby v rámci koncernu, řídicí či ovládací subjekty, které v právnické osobě nevykonávají žádné funkce, avšak mohou významným způsobem její činnost ovlivnit – vykonávají faktický rozhodný vliv na její řízení. Takovou osobu lze v případě Správy železnic za stávajícího legislativního stavu identifikovat obtížně.</p>

Pokud byl trestný čin spáchán dotčenou osobou uvedenou výše v písm. a), b) nebo c) v zájmu nebo v rámci činnosti právnické osoby, pak se podle ZTOPO takové jednání přičítá právnické osobě automaticky a bez dalšího.

V tomto případě by za spáchání trestného činu byla trestně odpovědná Správa železnic i tato dotčená osoba.

- d) zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení (dále jen „zaměstnanec“) při plnění pracovních úkolů, i když není osobou uvedenou v písmenech a) až c).

vysvětlující popis
V případě Správy železnic jde o osoby v pracovněprávním vztahu ke Správě železnic vykonávající závislou práci v pracovním poměru nebo na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Osobou v obdobném postavení může být zaměstnanec agentury práce.

Pokud byl trestný čin spáchán zaměstnancem v zájmu nebo v rámci činnosti právnické osoby, lze jeho spáchání přičítat právnické osobě pouze tehdy, pokud jej zaměstnanec spáchal

1. na podkladě rozhodnutí, schválení nebo pokynu orgánů právnické osoby nebo dotčených osob uvedených výše v písm. a), b) nebo c) (dále jen „pokyn zaměstnavatele“).

vysvětlující popis
Účetní na základě pokynu svého nadřízeného při vedení účetnictví právnické osoby uvedl nepravdivé údaje o stavu jejího hospodaření. V tomto případě by mohlo jít o trestný čin zkraslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 Trestního zákoníku, který by mohl být přičitatelný právnické osobě.

2. anebo proto, že orgány právnické osoby nebo dotčené osoby uvedené výše v písm. a), b) nebo c) **neprovedly taková opatření, která měly provést podle jiného právního předpisu nebo která po nich lze spravedlivě požadovat**, zejména neprovedly povinnou nebo potřebnou kontrolu nad činnostmi zaměstnanců anebo neučinily nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení následků spáchaného trestného činu (dále jen „opomenutí zaměstnavatele“).

Právnické osobě tedy lze přičíst i trestný čin spáchaný zaměstnancem v důsledku opomenutí zaměstnavatele, tedy, že nebyla učiněna taková opatření, která měl zaměstnavatel provést podle jiného právního předpisu (např. předpisy o bezpečnosti práce či ochraně životního prostředí apod.) nebo které lze po zaměstnavateli spravedlivě požadovat k tomu, aby trestný čin nebyl spáchán.

vysvětlující popis
Zaměstnanec přijatý na pozici technika, který formou výjezdů kontroluje stav železniční infrastruktury, způsobil při jednom z výjezdů dopravní nehodou třetí osobě těžké ublížení na zdraví podle § 145 Trestního zákoníku. Daný zaměstnanec přitom již dříve pozbyl své řidičské oprávnění, což jeho zaměstnavatel v rámci plnění povinností podle BOZP nekontroloval a nezjistil, neboť BOZP neprovedl. Vzhledem k tomuto opomenutí zaměstnavatele by daný trestný čin mohl být přičitatelný právnické osobě.

- (2) **V těchto případech by za spáchání trestného činu byla trestně odpovědná Správa železnic i zaměstnanec.**
- (3) Účelem podmínky pokynu zaměstnavatele a opomenutí zaměstnavatele je, aby právnická osoba nebyla odpovědná za taková jednání zaměstnance, nad kterými neměla a ani nemohla mít kontrolu.
- (4) **Pokud tedy zaměstnanec sice spáchá trestný čin v zájmu právnické osoby nebo v rámci její činnosti, avšak nedošlo k pokynu zaměstnavatele ani k opomenutí zaměstnavatele, půjde o exces zaměstnance a za trestný čin nebude právnická osoba odpovědná.**

modelová situace

Zaměstnanec Správy železnic, který má na starost zadávání veřejných zakázek, komunikuje s určitým soutěžitelem neoficiální cestou s cílem zajistit, aby se takový soutěžitel zadávacího řízení neúčastnil, a slíbí mu, že v jiném zadávacím řízení zajistí jeho úspěch. Tento zaměstnanec jedná tímto způsobem v rozporu s interním předpisem upravujícím zadávání veřejných zakázek, o kterém byl poučen, pokyny a kontrolou nadřízeného a navzdory tomu, že o nezákonnosti takového jednání byl několikrát poučen v rámci povinných školení zajišťovaných Správou železnic.

V daném případě by se mohlo jednat o trestný čin pletich při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži podle § 257 Trestního zákoníku. Byť by jednání zaměstnance bylo posouzeno jako jednání v rámci činnosti Správy železnic, která veřejné zakázky zásadně musí vypisovat, nebyla by Správa železnic za takové jednání odpovědná, neboť zaměstnanec cíleně a záměrně obešel veškeré kontrolní mechanismy zajišťující, aby k takovému jednání nedošlo.

A.1.3 Nejsou přítomny důvody zprošťující právnickou osobu trestní odpovědnosti

- (1) Pokud bude Správa železnic na základě výše popsaného principu přičitatelnosti trestně odpovědná za trestný čin spáchaný dotčenou osobou, může se své trestní odpovědnosti zprostit.
- (2) **Správa železnic se trestní odpovědnosti zprostit, pokud v příslušném trestním řízení prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které na ní bylo možno spravedlivě požadovat, aby zabránila spáchání trestného činu dotčenou osobou.** Přitom v obecné rovině platí, že trestní odpovědnost právnické a fyzické osoby jsou na sobě nezávislé.
- (3) Pokud se právnická osoba své trestní odpovědnosti zprostit, nevypovídá to nic o trestní odpovědnosti dotčené osoby. A naopak, trestní odpovědnosti právnické osoby nebrání, nepodaří-li se zjistit, která konkrétní dotčená osoba jednala způsobem, který se právnické osobě přičítá, nebo pokud dotčená osoba za trestný čin není odpovědná z důvodu věku nebo přičetnosti.
- (4) Pokud se však dotčená osoba své trestní odpovědnosti zprostit, nebudou splněny všechny znaky skutkové podstaty daného trestného činu, a nelze ani stíhat právnickou osobu.
- (5) **Správa železnic proto za účelem vynaložení veškerého úsilí, které na ní lze spravedlivě požadovat, aby zabránila spáchání trestného činu dotčenou osobou, přistoupila k implementaci svého trestněprávního compliance programu na základě tohoto Kodexu.** Jeho dodržování by mělo také napomoci zproštění se trestní odpovědnosti i ze strany dotčených osob.

A.2 Vybrané trestné činy

- (1) Budou-li naplněny znaky skutkové podstaty trestného činu a lze-li jeho spáchání dotčenou osobou přičítat právnické osobě, je tato právnická osoba trestně odpovědná. S přihlédnutím k činnosti Správy železnic připadá do úvahy její trestní odpovědnost zejména v případě trestných činů, které jsou včetně jejich základního vysvětlení uvedeny dále.
- (2) **V případě jakýchkoliv pochybností či nejasností ohledně pochopení trestní odpovědnosti právnické osoby nebo vybraných trestných činů či přímo ohledně posouzení, zda konkrétní jednání může naplnit skutkovou podstatu trestného činu nebo může být nežádoucím jednáním jako takovým, jsou dotčené osoby povinny kontaktovat Compliance officera.**
- (3) Za spáchání trestného činu mohou být právnické osobě uloženy tyto tresty:
 - a) propadnutí majetku,
 - b) peněžitý trest,
 - c) propadnutí věci,
 - d) zákaz činnosti v rozsahu, který nevyplývá z právních předpisů,
 - e) zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži,
 - f) zákaz přijímání dotací a subvencí a/nebo
 - g) uveřejnění rozsudku.

Příloha B (informativní)**Základní skutkové podstaty vybraných trestných činů****B.1 KRÁDEŽ (§ 205 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)****Základní skutková podstata trestného činu**

Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a

způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou (tj. alespoň 5 000,- Kč),

čin spáchá vloupáním,

bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohnutkou bezprostředního násilím,

čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo

čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání vlastnictví věci, držbu věci ale i faktické držení věci. Pachatel si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, jestli věc odejme z dispozice vlastníka, oprávněného držitele nebo i faktického držitele a jestliže tímto způsobem získá možnost s věcí trvale nakládat sám podle své vůle.

Pachatel se může zmocnit cizí věci buď vlastní rukou, anebo za pomoci nástroje. U drobných věcí tedy postačí, že je pachatel vezme do kapsy nebo do tašky anebo schová. U větších věcí bude zmocnění se věci záležet v jejím odnesení nebo odvezení.

Poté, co se pachatel věci zmocní, již není významné, jak s věcí dále nakládá. O přisvojení jde tedy i v případě, kdy pachatel cizí věc po činu někomu daruje, odhodí ji nebo zničí apod. Trestný čin je spáchán i tehdy, pokud pachatel krátce po činu na naléhání poškozeného odcizenu věc vrátí.

Podstatné je, že pachatel se však nikdy nestává vlastníkem odcizené věci.

B.2 ZPRONEVĚRA (§ 206 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)**Základní skutková podstata trestného činu**

(1) Kdo si přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou (tj. alespoň 5 000,- Kč), bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Základní popis

Stejně jako u trestného činu krádeže, i tato skutková podstata směřuje k ochraně vlastnictví věci. Spáchat tento trestný čin může pouze osoba, které byla cizí věc svěřena. Cizí věc je pachateli svěřena, jestliže je mu odevzdána do jeho faktické moci, a to zpravidla s tím, aby s touto věcí nakládal určitým způsobem (např. uložil svěřené peníze v hotovosti na bankovní účet společnosti).

Přisvojení cizí věci spočívá v jednání pachatele, který s věcí naloží v rozporu s účelem, k němuž mu byla cizí věc svěřena, a to způsobem který trvale vyloučí svěřitele z dispozice s touto věcí.

Poté, co se pachatel věci zmocní, již není významné, jak s věcí dále nakládá. O přisvojení jde tedy i v případě, kdy pachatel cizí věc po činu někomu daruje, odhodí ji nebo zničí apod.

B.3 NEOPRÁVNĚNÉ UŽITÍ CIZÍ VĚCI (§ 207 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

(1) Kdo se zmocní cizí věci nikoli malé hodnoty (tj. alespoň 25 000,- Kč) nebo motorového vozidla v úmyslu je přechodně užívat, nebo

kdo na cizím majetku způsobí škodu nikoli malou (tj. alespoň 25 000,- Kč) tím, že neoprávněně takové věci, které mu byly svěřeny, přechodně užívá,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Rovněž tato skutková podstata směřuje k ochraně vlastnictví věci. Pachatel při spáchání tohoto trestného činu však na rozdíl od trestného činu zpronevěry nemá v úmyslu si věc присvojit a trvale s ní disponovat, nýbrž ji chce užívat pouze na přechodné období. Nejčastějším případem v praxi je zmocnění se cizího motorového vozidla s úmyslem se svést a pak je opustit.

K naplnění skutkové podstaty tohoto trestného činu musí věc po skončení užívání poškozenému jakýmkoli způsobem vrátit, nebo ji alespoň zanechat na takovém místě, že nad ní její vlastník může snadno obnovit svou moc.

B.4 PODVOD (§ 209 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamílčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou (tj. alespoň 5 000,- Kč), bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci

Základní popis

Pachatel tohoto trestného činu uvede jiného v omyl, tj. předstírá okolnosti, které nejsou v souladu se skutečným stavem věci, nebo jeho omylu využije, v důsledku čehož tato osoba provede určitou dispozici s majetkem, a tím vznikne na cizím majetku škoda a dojde k obohacení pachatele nebo jiné osoby. Obohacením se přitom rozumí neoprávněné rozmnožení majetku pachatele nebo někoho jiného, ať již jeho rozšířením nebo ušetřením nákladů, které by jinak byly z majetku pachatele nebo někoho jiného vynaloženy.

Rozdíl mezi trestným činem krádeže a podvodu spočívá v tom, že při krádeži se pachatel věci sám zmocní, zatímco při podvodu mu ji nebo třetí osobě podvedená osoba vydá. Je-li omyl vyvolán nebo využit pouze k tomu, aby měl pachatel lepší příležitost si věc vzít, jde o krádež.

B.5 POJISTNÝ PODVOD (§ 210 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

- (1) Kdo uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí
- v souvislosti s uzavíráním nebo změnou pojistné smlouvy,
 - v souvislosti s likvidací pojistné události, nebo
 - při uplatnění práva na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

- (2) Stejně bude potrestán, kdo v úmyslu opatřit sobě nebo jinému prospěch vyvolá nebo předstírá událost, s níž je spojeno právo na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění, nebo stav vyvolaný pojistnou událostí udržuje, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou (tj. alespoň 5 000,- Kč).

Základní popis

Tato skutková podstata chrání cizí majetek, avšak pouze pokud jde o práva a vztahy týkající se tzv. soukromého pojištění, které je zpravidla vázáno na pojistné smlouvy, a pojistné plnění na základě něho poskytované.

K trestní odpovědnosti pachatele za tento trestný čin postačuje naplnění jednání uvedeného ve skutkové podstatě. Není tedy třeba, aby pachatel skutečně vylákal z pojišťovny pojištění či jiné pojistné plnění, na něž mu nevznikl nárok.

Zpravidla tento trestný čin páchá (potenciální) pojištěný, ale může jej spáchat pojištitel nebo osoba zcela jiná, která úmyslně vyvolá nebo předstírá nebo úmyslně udržuje stav vyvolaný pojistnou událostí, ať už v dohodě s pojištěným či bez takové dohody (motivem zde může být např. snaha poškodit pojišťovnu).

B.6 ÚVĚROVÝ PODVOD (§ 211 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

- (1) Kdo při sjednávání úvěrové smlouvy nebo při čerpání úvěru uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

- (2) Stejně bude potrestán, kdo bez souhlasu věřitele, v nikoli malém rozsahu (tj. alespoň 25 000,- Kč), použije prostředky získané účelovým úvěrem na jiný než určený účel.

Základní popis

Také tato skutková podstata chrání cizí majetek, ale tentokrát při sjednávání úvěrových smluv i jejich účelové určení. K trestní odpovědnosti pachatele za tento trestný čin postačuje naplnění jednání uvedeného ve skutkové podstatě. Není tedy třeba, aby pachatel skutečně vylákal peněžní prostředky na základě poskytnutého úvěru.

Za sjednávání úvěrové smlouvy se nepovažuje pouze vlastní uzavření úvěrové smlouvy, nýbrž i všechna související jednání, které uzavření takové smlouvy předchází (dodání dokumentů, poskytnutí informací apod.). Tato skutková podstata postihuje i pachatele, který bez souhlasu věřitele (banky) použije finanční prostředky v rozporu s účelem jejich použití podle úvěrové smlouvy.

B.7 DOTAČNÍ PODVOD (§ 212 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

- (1) Kdo v žádosti o poskytnutí dotace, subvence nebo návratné finanční výpomoci nebo příspěvku uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

- (2) Stejně bude potrestán, kdo použije, v nikoli malém rozsahu (tj. alespoň 25 000,- Kč), prostředky získané účelovou dotací, subvencí nebo návratnou finanční výpomocí nebo příspěvkem na jiný než určený účel.

Základní popis

Tato skutková podstata zajišťuje ochranu poskytování subvencí, dotací nebo návratných finančních výpomocí nebo příspěvků, jakož i jejich účelového určení. K trestní odpovědnosti pachatele za tento trestný čin postačuje naplnění jednání uvedeného ve skutkové podstatě. Není tedy třeba, aby poskytovatel dotace, subvence nebo návratné finanční výpomoci skutečně poskytl předmětné peněžní prostředky.

Tato skutková podstata postihuje i pachatele, který bez souhlasu poskytovatele dotace, subvence nebo návratné finanční výpomoci použije finanční prostředky v rozporu s účelem jejich použití podle příslušných podmínek nebo smlouvy.

B.8 LEGALIZACE VÝNOSŮ TRESTNÉ ČINNOSTI (§ 216 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

(1) Kdo ukryje, na sebe nebo na jiného převede, přechovává nebo užívá věc, která je výnosem z trestné činnosti spáchané na území České republiky nebo v cizině jinou osobou, nebo kdo takovou věc přemění v úmyslu umožnit jiné osobě, aby unikla trestnímu stíhání, trestu nebo ochrannému opatření nebo jejich výkonu, nebo kdo se ke spáchání takového trestného činu spolčí, bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Kdo zastírá původ věci, která je výnosem z trestné činnosti spáchané na území České republiky nebo v cizině, zejména tím, že zakrývá nebo utajuje její skutečnou povahu, umístění, pohyb, nakládání s ní, vlastnické nebo jiné právo k ní, nebo kdo jinak usiluje, aby bylo podstatně ztíženo nebo znemožněno zjištění jejího původu, nebo

kdo se ke spáchání takového trestného činu spolčí, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání zájem na ochraně cizího majetku, resp. zájem společnosti na ochraně „čistoty“ hospodářských vztahů.

Předpokladem spáchání tohoto trestného činu je předchozí spáchání jiného trestného činu (např. podvodu či krádeže), z něhož pachatel získá peníze, věci či jiné majetkové hodnoty. Podstata tohoto trestného činu tak spočívá v jednání pachatele, který se různými způsoby snaží zastřít nezákonný/nelegální původ peněz, věcí či jiných majetkových hodnot.

Pro zastírání původu věci pocházející z trestné činnosti se v praxi ustálil pojem „*praní špinavých peněz*“. Dosah této skutkové podstaty je však širší, neboť se netýká jen peněz, ale i jiných majetkových hodnot.

Zastíráním se rozumí, že informace o původu věci je utajována nebo zkreslována (tj. ztěžování nebo znemožňování zjištění původu věci). Prostředkem zastření původu věci z trestné činnosti je typicky převod vlastnictví k věci, vkládání věcí do podnikání (např. do základního kapitálu společnosti), jakož i utajování skutečné povahy věci, místa a pohybu věci, dispozic s věcí a informací o jejím vlastnictví.

B.9 LEGALIZACE VÝNOSŮ Z TRESTNÉ ČINNOSTI Z NEDBALOSTI (§ 217 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

(1) Kdo jinému z nedbalosti umožní zastřít původ nebo zjištění původu věci větší hodnoty (tj. alespoň 50 000,- Kč), která je výnosem z trestné činnosti spáchané na území České republiky nebo v cizině, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Stejně bude potrestán, kdo z nedbalosti ukryje, na sebe nebo na jiného převede, přechovává nebo užívá věc větší hodnoty (tj. alespoň 50 000,- Kč), která je výnosem z trestné činnosti spáchané na území České republiky nebo v cizině jinou osobou.

Základní popis

Podstata této skutkové podstaty je obdobná jako u předchozího trestného činu a míří na ochranu stejných zájmů.

Zde se však jedná pouze o jeho nedbalostní alternativu.

B.10 PORUŠENÍ POVINNOSTI PŘI SPRÁVĚ CIZÍHO MAJETKU (§ 220 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím jinému způsobí škodu nikoli malou (*tj. alespoň 25 000,- Kč*), bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání cizí majetek, ale zároveň také zvláštní vztah důvěry mezi osobou, které patří určitý majetek, a tím, kdo je povinen ho opatrovat nebo spravovat.

Pachatel spáchá tento trestný čin tak, že poruší podle zákona jemu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek (v praxi půjde nejčastěji o porušení péče řádného hospodáře).

B.11 PORUŠENÍ POVINNOSTI PŘI SPRÁVĚ CIZÍHO MAJETKU Z NEDBALOSTI (§ 221 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo z hrubé nedbalosti poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku, a tím jinému způsobí značnou škodu (*tj. alespoň 500 000,- Kč*), bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Podstata této skutkové podstaty je obdobná jako u předchozího trestného činu a míří na ochranu stejných zájmů.

Zde se však jedná pouze o jeho nedbalostní alternativu.

B.12 POŠKOZENÍ CIZÍ VĚCI (§ 228 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

(1) Kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou (*tj. alespoň 5 000,- Kč*), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Stejně bude potrestán, kdo poškodí cizí věc tím, že ji postříká, pomaluje či popíše barvou nebo jinou látkou.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání věc náležející poškozenému před útokem pachatele. Zničením věci se rozumí zlikvidování její vlastní hmotné podstaty (věc přestane mít hodnotu a není nadále schopna plnit svůj účel). Poškození věci je dočasné nebo trvalé snížení hodnoty věci (věc je schopna plnit některé své funkce jen po úpravě nebo opravě). Neupotřebitelnou se stane věc v důsledku takového jednání, které sníží její kvalitu tak, že nemůže plnit své původní určení.

B.13 NEOPRÁVNĚNÝ PŘÍSTUP K POČÍTAČOVÉMU SYSTÉMU A NOSIČI INFORMACÍ (§ 230 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

(1) Kdo překoná bezpečnostní opatření, a tím neoprávněně získá přístup k počítačovému systému nebo k jeho části, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Kdo získá přístup k počítačovému systému nebo k nosiči informací a

- a) neoprávněně užije data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací,
- b) data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací neoprávněně vymaže nebo jinak zničí, poškodí, změní, potlačí, sníží jejich kvalitu nebo je učiní neupotřebitelnými,
- c) padělá nebo pozmění data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací tak, aby byla považována za pravá nebo podle nich bylo jednáno tak, jako by to byla data pravá, bez ohledu na to, zda jsou tato data přímo čitelná a srozumitelná, nebo
- d) neoprávněně vloží data do počítačového systému nebo na nosič informací nebo učiní jiný zásah do programového nebo technického vybavení počítače nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat,

bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Základní popis

Touto skutkovou podstatou je chráněna důvěrnost počítačových dat a počítačového systému před ohrožením jeho bezpečnosti. Kromě toho také integrity a dostupnost počítačových dat a systémů, které mohou mít vliv na existenci, kvalitu a správnost dat.

Neoprávněný přístup k počítačovému systému je v praxi spojen s útoky tzv. „hackerů“. K trestní odpovědnosti je vyžadováno překonání bezpečnostního opatření, tedy například situace neoprávněného překonání přístupového hesla, nabourání integrity programu apod.

Získání přístupu k počítačovému systému nebo k nosiči informací spočívá v jednání, které pachateli umožní volnou dispozici se systémem nebo nosičem informací a využití jeho informačního obsahu. Takový přístup si pachatel může zjednat i na dálku, například prostřednictvím mobilního telefonu, napojením na počítačovou síť apod.

Nezáleží ani na důvodu, který vedl k získání přístupu (náhoda, plnění pracovních úkolů, využití počítače pro zábavu, odcizení nosiče informací apod.). Přístup tak mohl být oprávněný nebo neoprávněný.

B.14 OPATŘENÍ A PŘECHOVÁVÁNÍ PŘÍSTUPOVÉHO ZAŘÍZENÍ A HESLA K POČÍTAČOVÉMU SYSTÉMU A JINÝCH TAKOVÝCH DAT (§ 231 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo v úmyslu spáchat trestný čin porušení tajemství dopravovaných zpráv podle § 182 odst. 1 písm. b), c) nebo trestný čin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 1, 2 vyrobí, uvede do oběhu, doveze, vyveze, proveze, nabízí, zprostředkuje, prodá nebo jinak zpřístupní, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává

- a) zařízení nebo jeho součást, postup, nástroj nebo jakýkoli jiný prostředek, včetně počítačového programu, vytvořený nebo přizpůsobený k neoprávněnému přístupu do sítě elektronických komunikací, k počítačovému systému nebo k jeho části, nebo
- b) počítačové heslo, přístupový kód, data, postup nebo jakýkoli jiný podobný prostředek, pomocí něhož lze získat přístup k počítačovému systému nebo jeho části,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, propadnutím věci nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání společnost a jednotlivé osoby před možným ohrožením vyplývajícím z nekontrolovaného opatření a přechovávání zařízení, nástrojů a prostředků, jež primárně slouží ke spáchání trestného činu porušení tajemství dopravovaných zpráv nebo předchozímu trestnému činu neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací.

B.15 POŠKOZENÍ ZÁZNAMU V POČÍTAČOVÉM SYSTÉMU A NA NOSIČI INFORMACÍ A ZÁSAH DO VYBAVENÍ POČÍTAČE Z NEDBALOSTI (§ 232 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo z hrubé nedbalosti porušením povinnosti vyplývající ze zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uložené podle zákona nebo smluvně převzaté

- a) data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací zničí, poškodí, pozmění nebo učiní neupotřebitelnými, nebo
- b) učiní zásah do technického nebo programového vybavení počítače nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat,

a tím způsobí na cizím majetku značnou škodu (tj. alespoň 500 000,- Kč), bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání data a technické či programové vybavení počítače před jejich poškozením z nedbalosti.

B.16 ZKRÁCENÍ DANĚ, POPLATKU A PODOBNÉ POVINNÉ PLATBY (§ 240 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo ve větším rozsahu (tj. alespoň 50 000,- Kč) zkrátí daň, clo, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na úrazové pojištění, pojistné na zdravotní pojištění, poplatek nebo jinou podobnou povinnou platbu anebo vyláká výhodu na některé z těchto povinných plateb, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání zájem státu na správném vyměření daně, cla, poplatku, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti nebo jiné podobné povinné platby a na příjmech z těchto povinných plateb, z kterých je financována činnost státu, krajů a obcí a jiné činnosti vykonávané ve veřejném zájmu.

Zkrácením je jednání pachatele, v jehož důsledku je mu jako poplatníkovi v rozporu se zákonem vyměřena nižší daň nebo jiná podobná povinná platba, nebo k vyměření této povinné platby vůbec nedojde.

B.17 NEODVEDENÍ DANĚ, POJISTNÉHO NA SOC. ZABEZPEČENÍ A PODOBNÉ POVINNÉ PLATBY (§ 241 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo ve větším rozsahu (tj. alespoň 50 000,- Kč) nesplní jako zaměstnavatel nebo plátce svoji zákonnou povinnost odvést za zaměstnance nebo jinou osobu daň, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti nebo pojistné na zdravotní pojištění, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání zájem státu na řádném odvádění uvedených povinných plateb, které po jejich sražení odvádí na základě své zákonné povinnosti zaměstnavatel nebo jejich plátce za zaměstnance nebo jiné osoby.

Na rozdíl od předchozího trestného činu se tato skutková podstata zaměřuje na případy, kdy zaměstnavatel nebo plátce neskrývá svou povinnost uведенé povinné platby odvést, ale z nejrůznějších důvodů tuto povinnost úmyslně nesplní.

B.18 NESPLNĚNÍ OZNAMOVACÍ POVINNOSTI V DAŇOVÉM ŘÍZENÍ (§ 243 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo nesplní svoji zákonnou oznamovací povinnost vůči správci daně, a ohrozí tak ve větším rozsahu (tj. alespoň 50 000,- Kč) řádné a včasné stanovení daně jinému nebo její vymáhání od jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání zájem státu na řádném a včasném stanovení daně poplatníkovi či plátcí, a to nepřímo prostřednictvím splnění zákonné oznamovací povinnosti uložené jiné osobě než poplatníkovi nebo plátcí, která má informace o důležitých skutečnostech, na něž je vázán vznik nebo plnění daňové povinnosti, popř. i její vymáhání.

B.19 PORUŠENÍ PŘEDPISŮ O PRAVIDLECH HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE (§ 248 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo poruší jiný právní předpis o nekalé soutěži tím, že se při účasti v hospodářské soutěži dopustí

- a) klamavé reklamy,
- b) klamavého označování zboží a služeb,
- c) vyvolávání nebezpečí záměny,
- d) parazitování na pověsti podniku, výrobků či služeb jiného soutěžitele,
- e) podplácení,
- f) zlehčování,
- g) srovnávací reklamy,
- h) porušování obchodního tajemství, nebo
- i) ohrožování zdraví spotřebitelů a životního prostředí,

a způsobí tím ve větším rozsahu (tj. alespoň 50 000,- Kč) újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům nebo opatří tím sobě nebo jinému ve větším rozsahu (tj. alespoň 50 000,- Kč) neoprávněné výhody, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Základní popis

Účelem této skutkové podstaty je ochrana dodržování pravidel hospodářské soutěže v podmínkách tržního hospodářství.

Jednotlivá nekalá soutěžní jednání uvedena v tomto trestném činu definuje občanský zákoník.

K naplnění této skutkové podstaty tak musí pachatel porušit některý z právních předpisů, který přímo či nepřímo upravuje chování soutěžitelů na určitém trhu, jako jsou předpisy o ochraně hospodářské soutěže, zadávání veřejných zakázek, činnosti bank a jiných právnických osob oprávněných k provozování finanční činnosti, obchodování s investičními nástroji, kolektivního investování, penzijního připojištění a pojišťovnictví apod.

B.20 ZKRESLOVÁNÍ ÚDAJŮ O STAVU HOSPODAŘENÍ A JMĚNÍ (§ 254 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

(1) Kdo nevede účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady sloužící k přehledu o stavu hospodaření a majetku nebo k jejich kontrole, ač je k tomu podle zákona povinen,

kdo v takových účetních knihách, zápisech nebo jiných dokladech uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje, nebo

kdo takové účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady změní, zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnými nebo zatají,

a ohrozí tak majetková práva jiného nebo včasné a řádné vyměření daně, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán,

kdo uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje v podkladech sloužících pro zápis do obchodního rejstříku, nadačního rejstříku, rejstříku obecně prospěšných společností nebo rejstříku společenství vlastníků jednotek anebo v takových podkladech zamlčí podstatné skutečnosti,

kdo v podkladech sloužících pro vypracování znaleckého posudku, který se přikládá k návrhu na zápis do obchodního rejstříku, nadačního rejstříku, rejstříku obecně prospěšných společností nebo rejstříku společenství vlastníků jednotek uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo v takových podkladech zamlčí podstatné údaje, nebo kdo jiného ohrozí nebo omezí na právech tím, že bez zbytečného odkladu nepodá návrh na zápis zákonem stanoveného údaje do obchodního rejstříku, nadačního rejstříku, rejstříku obecně prospěšných společností nebo rejstříku společenství vlastníků jednotek nebo neuloží listinu do sbírky listin, ač je k tomu podle zákona nebo smlouvy povinen.

Základní popis

Smyslem existence této skutkové podstaty je zájem zejména státu na řádném vedení a uchování účetnictví a dalších dokladů sloužících k přehledu o stavu hospodaření a majetku nebo k jejich kontrole a na pravdivosti zápisů v obchodním rejstříku, nadačním rejstříku, rejstříku obecně prospěšných společností nebo rejstříku společenství vlastníků jednotek.

Zejména je kladen důraz na povinnost vést a uchovávat nezkraslené účetní doklady, popřípadě další doklady sloužící k přehledu o stavu hospodaření a majetku, které slouží k vyměření jakékoli daně nebo ochraně majetkových práv třetí osoby.

Dále tato skutková podstata cílí zejména na správnost údajů uváděných k zápisu do veřejných seznamů a úplnost sbírky listin, která je jejich součástí, a to prostřednictvím uvádění pravdivých a nezkraslených údajů zejména v návrzích na zápis či změnu údajů a podkladových znaleckých posudcích.

B.21 ZNEUŽITÍ INFORMACE V OBCHODNÍM STYKU (§ 255 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

(1) Kdo neoprávněně zveřejní, zpřístupní nebo sdělí třetí osobě informaci dosud nikoli veřejně přístupnou, jejíž zveřejnění je způsobitelné podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku, a způsobí tím větší škodu (tj. alespoň 50 000,- Kč) nebo jiný závažný následek nebo tím opatří sobě nebo jinému větší prospěch, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Kdo neoprávněně užije informaci dosud nikoli veřejně přístupnou, kterou získal při výkonu svého zaměstnání, povolání, postavení, funkce nebo jinak a jejíž zveřejnění je způsobitelné podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku, tím, že uskuteční nebo dá podnět k uskutečnění smlouvy nebo operace v obchodním systému nebo na organizovaném trhu se zbožím, a způsobí tím větší škodu (tj. alespoň 50 000,- Kč) nebo jiný závažný následek nebo tím opatří sobě nebo jinému větší prospěch, bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání zájem na rovných podmínkách hospodářské soutěže, pokud jde o využívání privilegovaných informací, ke kterým má někdo přístup z titulu svého zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce a ke kterým nemají přístup jiné subjekty z důvodu jejich neveřejné povahy.

Informaci dosud nikoli veřejně přístupnou se rozumí taková informace, o níž se někdo dozví dříve než ostatní hospodářské subjekty na věci zainteresované (např. informace o vstupu zahraničního investora na náš trh nebo do konkrétního podniku, informace o poskytnutí subvence nebo dotace některému velkému podnikatelskému subjektu, informace o fúzích velkých obchodních společností, informace o privatizaci některých státních podniků).

Přitom musí jít vždy o informaci, jejíž zveřejnění podstatně ovlivní rozhodování v obchodním styku (ne/uskutečnění akvizice, ne/uzavření smlouvy apod.)

B.22 ZNEUŽITÍ POSTAVENÍ V OBCHODNÍM STYKU (§ 255A TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo jako podnikatel, společník, člen orgánu, zaměstnanec nebo účastník na podnikání dvou nebo více podnikatelů se stejným nebo podobným předmětem činnosti v úmyslu opatřit sobě nebo jinému výhodu nebo prospěch uzavře nebo dá popud k uzavření smlouvy na úkor jednoho nebo více podnikatelů nebo jejich podniků, bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Stejně jako u předcházející skutkové podstaty je i v tomto případě účelem zajištění rovnosti podnikajících subjektů na trhu v souvislosti se zneužíváním postavení u dvou nebo více podnikatelů při uzavírání smluv v úmyslu opatřit sobě nebo jinému výhodu či prospěch.

B.23 ZJEDNÁNÍ VÝHODY PŘI ZADÁNÍ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY, PŘI VEŘEJNÉ SOUTĚŽI A VEŘEJNÉ DRAŽBĚ (§ 256 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

(1) Kdo v souvislosti se zadáním veřejné zakázky, s veřejnou soutěží nebo veřejnou dražbou v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému prospěch zjedná některému dodavateli, soutěžiteli nebo účastníkovi dražby přednost nebo výhodnější podmínky na úkor jiných dodavatelů nebo soutěžitelů, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání zájem na řádném a zákonném provedení jakékoli veřejné soutěže, zadání veřejné zakázky nebo jakékoli veřejné dražby, a to zejména zájem na dodržování stanoveného postupu za rovných podmínek pro soutěžitele.

Předností se rozumí jakékoli zvýhodnění některého soutěžitele ve smyslu časového předstihu. Může jít např. o situaci, kdy některému potenciálnímu soutěžiteli je sdělen termín zadávacího řízení před jeho oficiálním oznámením, čímž se na něj může lépe připravit.

Výhodnějšími podmínkami jsou jakékoli podmínky, které zvýhodňují některého ze soutěžitelů před ostatními. Může jít např. o stanovení výhodnějšího způsobu k podání nabídky či jejímu hodnocení.

B.24 PLETICHY PŘI ZADÁNÍ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY A PŘI VEŘEJNÉ SOUTĚŽI (§ 257 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo se dopustí pletich v souvislosti se zadáním veřejné zakázky nebo s veřejnou soutěží tím, že

- a) lstí nebo pohrůzkou násilí nebo jiné těžké újmy přiměje jiného, aby se zdržel účasti v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži,
- b) jinému poskytne, nabídne nebo slíbí majetkový nebo jiný prospěch za to, že se zdrží účasti v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži,
- c) žádá nebo přijme majetkový nebo jiný prospěch za to, že se zdrží účasti v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži, nebo
- d) na základě dohody s jiným zájemcem nebo uchazečem vyvíjí činnost směřující k zadání veřejné zakázky za nepřiměřeně vysokou nebo jinak nevýhodnou cenu,

bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Rovněž tato skutková podstata chrání zájem na řádném a zákonném provedení jakéhokoli zadání veřejné zakázky nebo provedení veřejné soutěže, zejména, aby nedocházelo k ovlivňování zájemců nebo uchazečů v zadávacím řízení nebo soutěžících ve veřejné soutěži, pokud jde o jejich účast.

Pojem pleticha je vymezen přímo v tomto trestném činu.

B.25 POŠKOZENÍ FINANČNÍCH ZÁJMŮ EVROPSKÉ UNIE (§ 260 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

(1) Kdo vyhotoví, použije nebo předloží nepravdivé, nesprávné nebo neúplné doklady nebo v takových dokladech uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslující údaje vztahující se k příjmům nebo výdajům souhrnného rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem anebo takové doklady nebo údaje zatají, a tím umožní nesprávné použití nebo zadržování finančních prostředků z některého takového rozpočtu nebo zmenšení zdrojů některého takového rozpočtu, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Stejně bude potrestán, kdo neoprávněně zkrátí nebo použije finanční prostředky, které tvoří příjmy nebo výdaje souhrnného rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem.

Základní popis

Účelem této skutkové podstaty je ochrana finančních zájmů Evropské unie před neoprávněným nakládáním s jejími prostředky. Neoprávněné nakládání s prostředky z rozpočtů Evropské unie se odehrává jak na straně výdajů, tak i příjmů.

V oblasti výdajů je tak postihováno zejména neoprávněné přisvojení si, použití nebo zadržování dotací a podpory ze strany fondů a rovněž neposkytnutí informací se stejnými následky. Podvodným jednáním na straně příjmů je zejména nedovolené snížení prostředků v souhrnném rozpočtu Evropské unie či v rozpočtech spravovaných Evropskou unií nebo jejich jménem.

K naplnění této skutkové podstaty stačí, že pachatel zde popsáním jednáním alespoň umožní, aby posléze nastal poruchový následek, aniž k takové poruše nutně muselo dojít.

B.26 PORUŠENÍ AUTORSKÉHO PRÁVA, PRÁV SOUVISEJÍCÍCH S PRÁVEM AUTORSKÝM A PRÁV K DATABÁZI (§ 270 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo neoprávněně zasáhne nikoli nepatrně do zákonem chráněných práv k autorskému dílu, uměleckému výkonu, zvukovému či zvukově obrazovému záznamu, rozhlasovému nebo televiznímu vysílání nebo databázi, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Základní popis

Toto ustanovení chrání především vědeckou a literární, hudební, výtvarnou, audiovizuální a jinou uměleckou tvůrčí činnost včetně práv výrobců zvukového záznamu a zvukově obrazového záznamu a práva rozhlasového a televizního vysílatele a práva pořizovatele databáze.

Neoprávněným zásahem do zákonem chráněných práv je především přivlastnění si autorství k dílu, provedení změn v díle, s nimiž autor neprojevil souhlas, nebo použití díla takovým způsobem, který snižuje jeho uměleckou hodnotu (konkrétně může jít např. o takové zásahy do software či počítačového programu).

B.27 OBECNÉ OHROŽENÍ (§ 272 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(2) Kdo úmyslně způsobí obecné nebezpečí tím, že vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu (tj. alespoň 5 000 000,- Kč) tím, že zapříčiní požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, nebo

kdo takové obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění,

bude potrestán odnětím svobody na tři léta až osm let.

Základní popis

Tato skutková podstata směřuje k ochraně života a zdraví lidí anebo k ochraně cizího majetku. Ke spáchání tohoto trestného činu není třeba, aby byly ohroženy či porušeny všechny chráněné zájmy najednou, postačí i porušení či ohrožení jednoho z nich.

Obecné nebezpečí je takový stav, při němž nastává větší či menší pravděpodobnost vzniku vážné poruchy, která pro svou povahu, rozsah a intenzitu znamená nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví více osob nebo nebezpečí škody velkého rozsahu na cizím majetku. Mezi typické příklady patří nebezpečí požáru, povodně, výbuchu apod.

Mezi jiné podobně nebezpečné jednání se řadí jednání, které svou povahou a intenzitou vytváří bezprostřední hrozbu stejných škodlivých následků jako jednání uvedené v tomto trestném činu. Takovým jednáním je např. vyvolání paniky na stadionu při sportovním utkání nebo v kině, vytvoření podmínek pro srážku vlaků, potopení lodi nebo apod.

B.28 OBECNÉ OHROŽENÍ Z NEDBALOSTI (§ 273 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo z nedbalosti způsobí obecné nebezpečí tím, že vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu (tj. alespoň 5 000 000,- Kč) tím, že zapříčiní požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, nebo

kdo z nedbalosti takové obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Podstata této skutkové podstaty je obdobná jako u předchozího trestného činu a míří na ochranu stejných zájmů.

Zde se však jedná pouze o jeho nedbalostní alternativu.

B.29 OHROŽENÍ POD VLIVEM NÁVYKOVÉ LÁTKY (§ 274 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu (tj. alespoň 500 000,- Kč) na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání život a zdraví lidí a majetek před ohrožením činnostmi konanými pod vlivem návykové látky. K naplnění tohoto trestného činu postačuje takové ovlivnění fyzických a psychických schopností pachatele návykovou látkou, které vylučuje způsobilost vykonávat zaměstnání nebo jinou činnost, při které by mohl být ohrožen život nebo zdraví lidí nebo způsobena značná škoda na majetku (podle lékařské vědy nastane takový stav u řidiče vozidla s alespoň 1 promile alkoholu v krvi).

Návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobily nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.

B.30 POŠKOZENÍ A OHROŽENÍ PROVOZU OBECNĚ PROSPĚŠNÉHO ZAŘÍZENÍ (§ 276 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

- (1) Kdo úmyslně poškodí obecně prospěšné zařízení nebo ohrozí jeho provoz nebo využívání, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.
- (2) Odnětím svobody na jeden rok až šest let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,
- a) zničí-li, odstraní-li nebo učiní-li neupotřebitelným obecně prospěšné zařízení.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání provoz, řádné fungování a využívání obecně prospěšných zařízení, a to před jejich poškozováním, ničením, odstraňováním či učiněním jich neupotřebitelnými.

Obecně prospěšným zařízením jsou například zařízení proti požáru, povodni nebo jiné živelné pohromě, zařízení držitele poštovní licence, zařízení pro veřejnou dopravu, včetně součástí dráhy a drážních vozidel ve veřejné drážní dopravě a svislé zákazové či příkazové dopravní značky a dopravní značky upravující přednost.

B.31 POŠKOZENÍ A OHROŽENÍ PROVOZU OBECNĚ PROSPĚŠNÉHO ZAŘÍZENÍ Z NEDBALOSTI (§ 277 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

- (1) Kdo z hrubé nedbalosti zničí, poškodí, odstraní nebo učiní neupotřebitelným obecně prospěšné zařízení nebo ohrozí provoz obecně prospěšného zařízení, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Podstata této skutkové podstaty je obdobná jako u předchozího trestného činu a míří na ochranu stejných zájmů.

Zde se však jedná pouze o jeho nedbalostní alternativu.

B.32 POŠKOZENÍ A OHROŽENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ (§ 293 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

- (1) Kdo v rozporu s jiným právním předpisem úmyslně poškodí nebo ohrozí půdu, vodu, ovzduší nebo jinou složku životního prostředí, a to ve větším rozsahu nebo na větším území, nebo takovým způsobem, že tím může způsobit těžkou újmu na zdraví nebo smrt nebo je-li k odstranění následků takového jednání třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu (tj. alespoň 500 000,- Kč), nebo kdo úmyslně takové poškození nebo ohrožení složky životního prostředí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Cílem této skutkové podstaty je ochrana životního prostředí jako celku, tj. bez ohledu na to, proti které jeho složce (např. ovzduší, voda, půda, lesy) směřovalo jednání pachatele.

Jednání pachatele spočívá v protiprávním poškození nebo ohrožení životního prostředí v důsledku porušení příslušných mimo trestních právních předpisů. Přitom se vyžaduje takové poškození nebo ohrožení některé složky životního prostředí, které se vyznačuje buď vyšší kvantitou (větší rozsah nebo větší území), anebo větší škodlivostí (možnost způsobení těžké újmy na zdraví nebo smrti nebo nutnost vynaložení nákladů ve značném rozsahu na odstranění následků).

B.33 POŠKOZENÍ A OHROŽENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ Z NEDBALOSTI (§ 294 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

- (1) Kdo v rozporu s jiným právním předpisem z hrubé nedbalosti poškodí nebo ohrozí půdu, vodu, ovzduší nebo jinou složku životního prostředí, a to ve větším rozsahu nebo na větším území, nebo takovým způsobem, že tím může způsobit těžkou újmu na zdraví nebo smrt anebo je-li k odstranění následků takového jednání třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu (tj. alespoň 500 000,- Kč), nebo kdo z hrubé nedbalosti takové poškození nebo ohrožení složky životního prostředí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Podstata této skutkové podstaty je obdobná jako u předchozího trestného činu a míří na ochranu stejných zájmů.

Zde se však jedná pouze o jeho nedbalostní alternativu.

B.34 POŠKOZENÍ VODNÍHO ZDROJE (§ 294A TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo, byť i z hrubé nedbalosti, způsobí poškození vodního zdroje, u něhož je stanoveno ochranné pásmo, tak, že tím zanikne nebo je značně oslaben důvod pro zvláštní ochranu vodního zdroje, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání zájem na ochraně vodního zdroje, a to před jakýmkoli poškozujícím jednáním, které by znamenalo ztrátu jeho významu a důvodu zvláštní ochrany. Poškozením vodního zdroje se rozumí zejména jeho znečištění, omezení jeho vydatnosti apod.

Vodním zdrojem, u něhož je stanoveno ochranné pásmo, jsou takové povrchové nebo podzemní vody, které jsou využívány nebo mohou být využívány pro uspokojení potřeb člověka, zejména pro pitné účely.

B.35 NEOPRÁVNĚNÉ NAKLÁDÁNÍ S ODPADY (§ 298 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

(1) Kdo, byť i z nedbalosti, poruší jiný právní předpis upravující nakládání s odpady tím, že přepraví odpad přes hranice státu bez oznámení nebo souhlasu příslušného orgánu veřejné moci, anebo v takovém oznámení nebo žádosti o souhlas nebo v připojených podkladech uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Kdo, byť i z nedbalosti, v rozporu s jiným právním předpisem ukládá odpady nebo je odkládá, přepravuje nebo jinak s nimi nakládá, a tím způsobí poškození nebo ohrožení životního prostředí, k jehož odstranění je třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu (tj. alespoň 500 000,- Kč), bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

Základní popis

Tato skutková podstata chrání zájem na ochraně životního prostředí před protiprávním nakládáním s odpady, které by mohlo vést k poškození nebo k ohrožení životního prostředí.

Přeprava odpadu přes hranice státu zahrnuje dovoz odpadu do České republiky z jiného státu, jeho vývoz z České republiky do jiného státu i jeho průvoz přes území České republiky.

Důsledkem nakládání s odpady, které je v rozporu např. se zákonem o odpadech, musí být poškození nebo ohrožení životního prostředí, a to v takové intenzitě, že k jeho odstranění bude třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu. Nezáleží na tom, která složka životního prostředí byla takto dotčena (půda, voda, ovzduší, les atd.).

B.36 PŘIJETÍ ÚPLATKU (§ 331 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutková podstata trestného činu

(1) Kdo sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu pro sebe nebo pro jiného přijme nebo si dá slíbit úplatek, nebo

kdo sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s podnikáním svým nebo jiného pro sebe nebo pro jiného přijme nebo si dá slíbit úplatek,

bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Kdo za okolností uvedených v odstavci 1 úplatek žádá, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

Základní popis

Tento trestný čin směřuje k řádnému, nestrannému a zákonnému obstarávání věcí obecného zájmu. Cílí na ochranu čistoty veřejného života a podnikatelských vztahů před korupcí.

Obstarávání věcí obecného zájmu představuje plnění všech úkolů, na jejichž řádném a nestranném plnění má zájem celá společnost nebo určitá sociální skupina (může jít např. o úředníky správních orgánů).

Úplatkem se rozumí neoprávněná výhoda spočívající v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění, které se dostává nebo má dostat uplácené osobě nebo s jejím souhlasem jiné osobě a na kterou nemá nárok. Může jít i o výhodu jiného druhu, např. protislužbu.

B.37 PODPLÁCENÍ (§ 332 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

(1) Kdo sám nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek jinému nebo pro jiného v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu, nebo

Kdo sám nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek jinému nebo pro jiného v souvislosti s podnikáním svým nebo jiného,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.

Základní popis

Tato skutková podstata je v podstatě protipól předchozího trestného činu.

Záměrem jednání pachatele podle tohoto trestného činu je úplatek poskytnout, nikoliv přijmout. Pachatel tak směřuje k tomu, aby poskytnutým, nabídnutým nebo slíbeným úplatkem bylo dosaženo toho, že určitá osoba vyhoví požadavku pachatele.

B.38 NEPŘÍMÉ ÚPLATKÁŘSTVÍ (§ 333 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

(1) Kdo sám nebo prostřednictvím jiného žádá, dá si slíbit nebo přijme úplatek za to, že bude svým vlivem nebo prostřednictvím jiného působit na výkon pravomoci úřední osoby, nebo za to, že tak již učinil, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(2) Kdo sám nebo prostřednictvím jiného z důvodu uvedeného v odstavci 1 jinému poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

Základní popis

Podstata trestného činu je stejná jako u předchozích dvou trestných činů. Na rozdíl od nich však v tomto případě musí být působeno vlivem nebo prostřednictvím jiného na výkon pravomoci úřední osoby. Kriminalizováno je opět jak poskytnutí, tak obdržení úplatku.

Ke spáchání tohoto trestného činu postačuje pouze to, že pachatel žádá nebo přijme úplatek za to, že bude svým vlivem působit na výkon pravomoci úřední osoby. Nevyžaduje se, aby pachatel u úřední osoby skutečně svůj vliv uplatnil.

B.39 NEOPRÁVNĚNÉ ZAMĚŠTNÁVÁNÍ CIZINCŮ (§ 342 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU)

Základní skutkové podstaty trestného činu

(1) Kdo soustavně, opakovaně, za zvlášť vykořisťujících pracovních podmínek nebo ve větším rozsahu neoprávněně zaměstná nebo zprostředkuje zaměstnání cizince, který se zdržuje neoprávněně na území České republiky nebo nemá platné povolení k zaměstnání, pokud je podle jiného právního předpisu vyžadováno, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, propadnutím věci nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo zaměstná nebo zprostředkuje zaměstnání cizince, který je dítětem a zdržuje se neoprávněně na území České republiky nebo nemá platné povolení k zaměstnání podle jiného právního předpisu.

Základní popis

Konkrétní pravidla zaměstnávání cizinců v ČR obsahují zejména zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, v platném znění, a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění. Účelem těchto pravidel je zájem na zabránění nelegální migrace a zároveň ochrana pracovního trhu v ČR před neoprávněným zaměstnáváním cizinců. Pouze určité skupiny cizinců (např. občané členských států EU) smí na území ČR pobývat a pracovat bez povolení k pobytu. Ostatní cizinci, kteří na území ČR pobývají bez příslušného oprávnění, se zdržují na území republiky neoprávněně.